

**URZĄD GMINY W GÓRZYCY
UL. 1 MAJA 1**

**STRATEGIA ROZWOJU
DLA GMINY GÓRZYCA**

GÓRZYCA, 1999 r.

Spis Treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka gminy	5
1.1. Historia	
2. Środowisko naturalne i kulturowe	8
2.1. Klimat	
2.2. Ukształtowanie rzeźby terenu i geologia	
2.3. Gleby	
2.4. Bogactwa naturalne	
2.5. Zasoby wodne	
2.6. Powietrze atmosferyczne	
2.7. Ochrona przyrody i krajobrazu	
2.8. Inwestycje ekologiczne – nakłady i efekty	
2.9. Środowisko kulturowe i zabytki gminy	
3. Gospodarka	16
3.1. Struktura użytkowania terenów	
3.2. Miejsca pracy	
3.3. Rolnictwo i leśnictwo	
3.4. Atrakcyjność inwestycyjna gminy	
3.5. Otoczką ekonomiczną – socjalną	
4. Infrastruktura społeczna	25
4.1. Potencjał demograficzny	
4.2. Szkolnictwo	
4.3. Ochrona zdrowia	
4.4. Kultura	
4.5. Sport w gminie	
4.6. Ośrodki Pomocy Społecznej	
4.7. Bezpieczeństwo publiczne	
5. Komunikacja i infrastruktura techniczna	32
5.1. Komunikacja drogowa	
5.2. Komunikacja kolejowa	
5.3. Przejścia graniczne	
5.4. Zaopatrzenie w wodę	
5.5. Gospodarka ściekami płynnymi	
5.6. System ciepłowniczy	
5.7. Gazownictwo	
5.8. Telekomunikacja	
5.9. Gospodarka odpadami	
6. System zarządzania gminą	41
6.1. Samorząd gminny	
6.2. Inwestycje przeprowadzone przez radę Gminy i Zarząd Gminy w latach 1994-98	
6.3. Budżet gminy	
6.4. Współpraca z innymi gminami	
7. Ocena pozycji strategicznej gminy	46
8. Założenia strategii rozwoju gminy	47
8.1. Ochrona środowiska	

- 8.1.1. Odpady płynne
- 8.1.2. Odpady stałe
- 8.1.3. Gospodarka wodna
- 8.1.4. system zaopatrzenia w gaz
- 8.2. Kształtowanie struktur prorozwojowych
- 8.3. Powiązania rozwoju przestrzennego gminny z ochroną środowiska
- 8.4. Obszary specjalnej ochrony
  - 8.4.1. Położenie gminny pomiędzy dwiema rzekami jakimi są Odra i Warta
  - 8.4.2. Strefy ochrony przyrody
- 8.5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego
  - 8.5.1. Tereny obsługi ludności i standardy wyposażenia
  - 8.5.2. Obszary przewidziane do rozwoju i zmiany swojej dotychczasowej funkcji
  - 8.5.3. Karty zadań strategicznych
- 9. Literatura
- Ważne telefony
- Ważniejsze adresy
- Ważniejsze źródła finansowania inwestycji ekologicznych

WPROWADZENIE

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie rozwiązania kolidujących czynników oddziaływania sfery społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej na środowisko naturalne i wypracowanie optymalnych warunków współzależności. Rozwój gminy będzie powodował pozyskiwanie nowych terenów pod wszelkiego typu działalność niezbędną do prawidłowego funkcjonowania jednostki samorządowej, lecz nie musi się to odbywać kosztem degradacji środowiska. W związku, z czym należy tu zastosować pojęcie ekorozwoju

– rozwój zrównoważony.

Strategia rozwoju dla gminy Górzycy została oparta o cztery elementy składowe:

- analiza stanu aktualnego,
- wizja rozwoju gminy,
- cele strategii rozwoju gminy,
- kontrola.

Do powstania elementów składowych strategii posłużą plan zagospodarowania przestrzennego, współpraca z osobami kompetentnymi w swoich dziedzinach.

Niniejsze opracowanie „Strategii rozwoju dla gminy Górzycy” zostanie przedstawione radzie gminy celem jej zaakceptowania i wprowadzenia jako wytyczne dla rozwoju gminy od stycznia 2000r.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.

1.1. Dane ogólne.

Górzycyca – gmina wiejska położona nad rzeką Odrą w północno-zachodniej morenie zwanej Wysoczyzną Lubuską przy trasie Kostrzyn-Słubice, pomiędzy dwoma przejściami granicznymi w odległości 10 km – Kostrzyn i 20 km Słubice. Teren urozmaicony falistymi wzgórzami nie przekraczającymi 70 m. wysokości. Suche podłoże silnie nagrzewających się zboczy o wystawie południowej i zachodniej tworzą warunki dla rozwoju roślinności kserotermicznej.

Gmina graniczy z gminami: od północy z Kostrzynem, pół.- zachodniej strony z Słońskiem, wschodniej z Rzepinem i od południa Słubicami, po stronie niemieckiej z powiatem Seelow.

Na terenie gminy Górzycyca o powierzchni 145 km² mieszka 4200 mieszkańców, co daje gęstość zaludnienia 29 osób na km². Jest to typowa gmina o charakterze rolniczym, o czym świadczy 80,6 % udział użytków rolnych w całej strukturze gruntów. Lasy stanowią 19,4 % powierzchni. W poczet gminy wchodzi 12 miejscowości Czarnów, Stańsk, Żabice, Spudłów, Chyrzyno, Ługi, Radówek, Laski, Pamięcin, Owczary i stolica gminy Górzycyca.

Położona jest w pasie przygranicznym przy drogach krajowych i wojewódzkich, wzdłuż Odry, przy szlaku linii kolejowej Wrocław - Szczecin.

1.2. Historia

Gorice, Goriza - nazwa osady Górzycyca przyjęła się od wzniesienia, które rozciąga się od strony południowej i wschodniej zwaną Górą, zachowująca

podobieństwo brzmienia także w języku niemieckim – Goeritz. Niegdyś miasto, a nawet w latach 1207-1354 stolica biskupstwa lubuskiego z Sanktuarium Maryjnym. Miejsce Kultu Maryjnego do XVIII w., licznie odwiedzane przez Pątników z Wielkopolski, Śląska, Ziemi Lubuskiej, Brandenburgii. Według twierdzeń uczonych istniał tu ośrodek życia ludzi kultury łużyckiej już w latach 1200-800 przed Chrystusem. To tutaj już w okresie przedhistorycznym krzyżowały się drogi z południa na północ i ze wschodu na zachód. W V wieku p.n. Chrystusa ziemia ta znana jako obszar, gdzie stosowano ceramikę łużycką, typu tzw. górzycznego.

Pierwsze wzmianki na temat tej miejscowości spotykamy w przekazach historycznych, z 1252 r jako będącej własnością powstałego w latach 1123-1124 biskupstwa lubuskiego. Poprzez zabiegi dyplomatyczne prowadzone przez Bolesława Krzywoustego z Stolicą Apostolską nastąpiła erekcja tej diecezji. Pomoc udzielona przez arcybiskupa magdeburgskiego Wildbranda Bolesławowi Rogatka w walce przeciw Henrykowi III kosztowała utratę części Ziemi Lubuskiej a w tym i Górzycy, w która przeszła pod władanie brandenburskie na siedem wieków.

W dokumencie z 1329 roku Górzycy nazwana została oppidium, czyli miastem. W wyniku różnych zatargów i zniszczeń dokonanych przez zawistnych Brandenburczyków i mieszczan egzystowała w charakterze wsi. W XVIII i XIX wieku, aż do roku 1945 była miastem. Działania wojenne spowodowały, że w wyniku nadmiernych zniszczeń istnieje jako wieś i siedziba Urzędu Gminy.

W okresie powojennym Górzycy rozwijała się w umiarkowanym tempie, odbudowując zniszczenia wojenne. Powstaje pierwsza placówka Oświatowa założona w 1946r przez Marię Kwaśniewską. Rozpoczyna funkcjonowanie Państwowe Gospodarstwo Rolne dające pracę mieszkańcom gminy. W latach 1970-80 powstaje pierwsze osiedle zamieszkałe obecnie przez 800 osób.

Z inicjatywy Ks. Wójtowicza z powojennych zgliszczy zostaje odbudowany kościół siedziba Biskupów Lubuskich. Powstają nowe miejsca pracy, sklepy, zakłady rzemieślnicze.

2. ŚRODOWISKO NATURALNE I KULTUROWE.

2.1 Klimat.

Położenie gminy w strefie środkowo europejskiego klimatu przejściowego z dość wyraźnym wpływem ciepłego prądu zatokowego znad Atlantyku, wypieranego z coraz większą siłą przez klimat kontynentalny, co objawia się w postaci malejących ilości rocznych opadów i wzrostu częstotliwości susz. Wiatry z przewagą zachodnich i południowo-zachodnich. Wydłużony okres wegetacyjny.

2.2 Ukształtowanie rzeźby terenu i geologia.

Na ukształtowanie się terenów gminy znaczący wpływ miał okres ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Okresowi temu zawdzięczamy wzniesienia dochodzące do 70 m. zbudowane w większości z piasku i żwiru różnej frakcji jak również z glin zwałowych z licznymi głazami.

Od wschodu i południowego-wschodu obserwuje się teren płaski ukształtowany przez wysoczyznę morenową równiny sandrowe. Równina sandrowa rozciąga się na terenie wsi Czarnów, Żabice, Stańsk, Spudłów, Laski i Radówek. Od zachodu teren jest ukształtowany przez dolinę Odry poprzecinany licznymi rowami opaskowymi i kanałem Racza Struga. Teren ten jest podmokły i szczególnie trudny dla jakichkolwiek prac w okresie wiosennym i jesiennym ze względu na występujące tam mady i tereny bagienne. Poziom wód zarówno w rowach jak i kanale jest zależny od poziomu wód rzeki. Odległości pomiędzy obszarem zamieszkałym a Odrą wynoszą średnio 1,2 km. Wahania poziomu wód gruntowych i czasowe zatapianie powoduje że, teren ten nie nadaje się pod urbanizację.

2.3 Gleby.

Na terenie gminy Górzycy spotykamy się z glebami bardzo zróżnicowanymi od bielic powstałych z piasków i gliny poprzez mady do gleb pochodzenia bagiennego. Są to głównie czwartorzędowe osady lodowcowo-pleistoceny. Pod względem bonitacyjnym przeważają gleby klasy IV i V brak jest gleb klasy I i II. Są to w większości gleby o odczynie lekko kwaśnym i kwaśnym. Po upadku PGR około 30 % ziemi pozostaje jako ugory. Degradacja gleb na terenie gminy jest słabo rozpoznana, a jej ewentualnymi przyczynami mogło być stosowanie nawozów sztucznych i związków chemicznych stosowanych w rolnictwie. Ewentualnej degradacji mogły ulec również tereny położone wzdłuż szlaków komunikacyjnych gdzie możemy mieć do czynienia ze związkami ołowiu, NO_x, związków i ropopochodnych.

2.4 Bogactwa naturalne.

Na terenie gminy Górzycy w ostatnich latach stwierdzono obecność złóż gazu i ropy naftowej, brak informacji o ich zasobności i wydajności aktualnie uniemożliwia ich eksploatację.

Z innych bogactw naturalnych eksploatuje się pospółkę i piasek do celów budowlanych i drogowych. Miejsca pozysku tych surowców są zlokalizowane pomiędzy Górzycą a Owczarami, następna w obrębie miejscowości Żabie i Czarnowa.

2.5 Zasoby wodne.

Tak jak w większości gmin położonych nad Odrą i w przypadku gminy Górzycy Odra jest głównym elementem sieci hydrograficznej całego obszaru. Brak wodowskazów uniemożliwia pomiar poziomu wód w tej rzece.

Wody Odry przerwały wały przeciwpowodziowe w 1947 r. na skutek osłabienia ich konstrukcji podczas działań wojennych i w 1982 zalegająca i spiętrzająca się kora spowodowała wystąpienie wody w formie stałej. Najwyższy poziom rzeki Odry odnotowano w roku, 1997 kiedy jej stan wynosił 652 cm, aczkolwiek wody nie wystąpiły z obwałowań.

Badania zanieczyszczenia wód rzeki Odry przeprowadzone w maju i czerwcu 1997r przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. w rozbiciu na poszczególne wskaźniki przedstawiały się następująco:

Substancje organiczne; wszystkie normowane wskaźniki tej grupy przyjmowały wartości odpowiadające II klasie czystości.

Zasolenie w badanym okresie było niskie i mieściło się w I klasie.

Substancje biogeniczne w zakresie obciążenia fosforanami klasyfikują wody Odry do I klasy, zawartość fosforu ogólnego osiągała wartości klasyfikujące Odrę w III klasie i NON. Zawartość związków azotu klasyfikuje jej wody w I klasie czystości.

Fenole, detergenty; zawartość fenoli lotnych utrzymywała się w I klasie czystości, podobnie było z detergentami anionowymi.

Stan sanitarny ze względu na miano coli odpowiadał III klasie czystości.

Pestycydy biorąc pod uwagę sumę insektycydów chloroorganicznych utrzymywał się w I klasie czystości.

Badania przeprowadzone przez tą samą jednostkę z uwzględnieniem tych samych wskaźników po powodzi (18.08.1997r) przedstawiały się następująco:

Zawartość fosforu ogólnego III klasa czystości.

Stężenie zawiesiny ogólnej wzrosło z I do II klasy.

Wartość ChZT i utlenialności utrzymywała się na poziomie odpowiadającym II klasie czystości.

Poprawiło się natomiast natlenienie wód – wzrosło stężenie tlenu rozpuszczonego z NON do I klasy.

Stan sanitarny rzeki nie uległ zmianie i mieścił się w III klasie.

Pozostałe wskaźniki nie odbiegają od wartości występujących podczas trwania fali powodziowej.

Na stosunki hydrograficzne mają wpływ poza Odrą wody powierzchniowe: płynące (Kanał Racza Struga), którego wody zarówno przed falą powodziową jak i po jej przejściu klasyfikowały się do III i NON klasy, wody stojące (jezioro Żabiniec i jezioro Mielino) będące w II klasie czystości warunkowo dopuszczone do celów kąpieliskowych przez Państwowego Terenowego Inspektora Sanitarnego, oraz wody podpowierzchniowe występujące na głębokości od 2 m.

2.6 Powietrze atmosferyczne

Na terenie gminy Górzycza nie ma zakładów, które w sposób istotny zanieczyszczałyby powietrze atmosferyczne. Większość kotłowni przeszło na opał olejowy w związku, z czym odprowadzanie substancji szkodliwych do powietrza zostało zminimalizowane. Powstające zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego pochodzą z gospodarstw domowych (tradycyjne piece) z niewielkiej piekarni i ujęcia gazu, gdzie jest on spalany z racji na nadmierne jego zanieczyszczenie dyskwalifikujące go do wykorzystania. Dokładnych danych dotyczących tego zjawiska nie posiadamy.

2.7 Ochrona przyrody i krajobrazu.

Środowisko przyrodnicze było przekształcane przez człowieka wraz z jego wzrostem populacji na obszarze gminy oraz poprzez ciągły wzrost jego potrzeb gospodarczo-bytowych. Pomimo licznych ingerencji człowieka w środowisko naturalne gmina może się poszczycić wysokimi walorami przyrodniczymi w niektórych przypadkach unikalnymi w skali Europy.

Obszar gminy pokryty wzniesieniami jest doskonałym środowiskiem naturalnym dla roślinności muraw kserotermicznych o gatunkach unikalnych w skali kraju i nie tylko. Są to dość rzadko spotykane siedliska w Polsce o specyficznych warunkach mikroklimatycznych – okresowo wysokich temperaturach gleby i przy powierzchniowej warstwie powietrza. Gleby są stosunkowo żyzne i zasobne w węglan wapnia. Murawy w rejonie Górzycy, Pamięcina i Owczar, jako jedne z nielicznych przetrwały w stosunkowo dobrze zachowanym stanie. Szczególnie fragment położony na południe od Owczar oceniany jest jako „jeden z najlepiej zachowanych fragmentów muraw kserotermicznych w Polsce.

I to właśnie tam został utworzony Obszar Chroniony Lubuskiego Klubu Przyrodników „Owczary” położony 0,2 km na południe od miejscowości, obejmujący swoją powierzchnią 18 ha. mający na celu ochronę muraw kserotermicznych i lasów zboczowych. Można tu spotkać 270 gatunków będących przedstawicielami 57 rodzin i tak: ostnica Jana-Stipa jaonnis, ostnica włosowata-Stipa capillata, turzyca niska-Carex humilis, turzyca delikatna – Carex supina, leniec bezpodkwiatowy- Thesium ebractaetum, zaraza wielka-Orobanche elatior, zaraza czerwona-Orobanche lutea, ostrołódka kosmata-Oxytropis pilosa, mikołajek polny-Eryngium campestre, ożanka nierównoząbkowa -Teucrium scorodonia, głowienka wielokwiatowa-Prunella grandiflora, driakiew wonna-Scabiosa canescens, dzwonek syberyjski-Campanula sibirica, dzwonek bonoński-Campanula bononiensis, prosienicznik plamisty-Hypochoeris maculata, pajęcznica liliowata-Anthericum liliago, konietlica łąkowa-Trisetum flavescens. Poza unikalnymi gatunkami flory muraw można zobaczyć stadko liczące około 80 szt ginącego gatunku owiec, prymitywnej rasy – wrzosówek. Poza wypasem na murawach, który kształtuje występującą tam roślinność dokonywane są wycinki nadmiernie rozrastającej się robini akacjowej i tarniny.

Rezerwat Przyrody „Pamięcin” utworzony w roku 1972 zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego dla ochrony roślinności kserotermicznej. Obszar o powierzchni około 2,65 ha położony jest około 1,3 km od drogi Słubice – Kostrzyn jest objęty ścisłą ochroną mającą na celu zachowanie piękna i różnorodności terenów kserotermicznych. Głównym zespołem występujących w różnych odmianach florystycznych jest murawa ostnicowa-Potentillo-Stipetum. Charakterystyczne dla tego zespołu roślinnego jest masowy zakwit co daje różnobarwne aspekty sezonowe piękne wiosną, latem i jesienią. W rezerwacie przyrody „Pamięcin” poza gatunkami wymienionymi w Obszarze chronionym „Owczary” możemy zobaczyć: pięciornik piaskowy-Potentillo avenaria, wilczomlecz-Euphorbia cyparissias, ostnica powabna-Stipa pulcherrima, w otulinie las sosnowy z dobrze wykształconym podszytem i licznie występującym: chrobotkiem roschatym-Cladonia foliaceae, chrobotkiem niekształtnym-Cladonia deformis, chrobotkiem gwiazdkowatym-Cladonia nucialis, chrobotkiem szydlastym-Cladonia caniocra.

Pośród traw można zauważyć jaszczurkę zwinę, cień przelatującego jastrzębia gołębiarza, usłyszeć ryk jelenia i poruszającą się „kite” lisa szarego.

Park Krajobrazowy „Ujście Warty” uznany w roku 1996 rozporządzeniem Wojewody gorzowskiego nr 7 dnia 18 grudnia 1996r. Park obejmuje powierzchnię 28.488,32 ha z czego około 6.500 ha należy do gminy Górzycy. Celem Parku jest zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych, typowych dla doliny dużych rzek wraz z otaczającymi jej krawędziami wysoczyzn, to jest zachowanie w typowym środowisku charakterystycznej bioróżnorodności, na zasadach równoważenia celów gospodarczych i ochrony środowiska.

2.8 Inwestycje ekologiczne – nakłady i efekty.

W okresie trzech ostatnich lat poniesiono następujące nakłady finansowe na inwestycję z budżetu gminy w rozbiciu na lata; 1996r. – 62.124,00 tys. zł , 1997 rok –45.142,00 tys. zł, i w roku 1998 – 101.137,00 tys. zł Środki te zostały przeznaczone na następujące inwestycje w ochronie środowiska:

- a) kanalizacja miejscowości Górzycyca,
- b) budowa oczyszczalni ścieków w Ługach Górzycyckich,
- c) modernizacja oczyszczalni i przepompowni ścieków w Górzycyca,
- d) nasadzenia zieleni – drzewa i krzewy na terenie całej gminy,
- e) powstanie Muzeum Łąki w Owczarach,
- f) rozpoczęta inwestycja pod skanalizowanie miejscowości Ługi Górzycyckie,
- g) rozpoczęta inwestycja związana z budową centralnej oczyszczalni ścieków dla miejscowości Czarnów, Żabice, Stańsk z rurociągiem tłocznym,
- h) wymiana 85 % punktów oświetleniowych na energooszczędne,
- i) zmodernizowanie ujęć wody i stacji uzdatniania wody w miejscowościach Górzycyca, Ługi Górzycyckie, Żabczyn,
- j) wybudowanie nowej stacji uzdatniania wody w miejscowości Stańsk,
- k) wymiana pieców węglowych na olejowe w większych kotłowniach gminnych.

2.9 Środowisko kulturowe i zabytki gminy.

Na terenie gminy Górzycyca znajdują się trzy kościoły wraz z terenem przyległym o walorach zabytkowych. W samej Górzycyca znajduje się odbudowany kościół parafialny pod wezwaniem Matki Łaski Bożej, dawna siedziba biskupów lubuskich i usytuowany centralnie w miejscowości budynek Urzędu Gminy z okresu XIX wieku.

Pomiędzy miejscowościami Górzycy a Owczary znajduje się pozostałość po wykopaliskach archeologicznych w miejscu dawnego klasztoru. Miejscowości Radówek i Laski proponują odwiedzającym gminę kościoły z przełomu XIX i z bardzo ciekawą infrastrukturą przykościelną.

W miejscowości Spudłów jako ciekawostkę kulturowo-sakralną można polecić ruiny kościoła wraz z placem i ogrodzeniem wykonanym z cegły i kamienia.

Są to pojedyncze obiekty i miejsca, którymi warto się zainteresować i je odwiedzić.

Większość małych miejscowości oddalonych od głównych szlaków komunikacyjnych, które dawniej były własnością panów ziemskich obecnie ulegają powolnej destrukcji i wyludnieniu.

3. GOSPODARKA

3.1. Struktura użytkowania terenów.

Łączna powierzchnia gminy wynosi 14.500 ha z tego;

- Użytki Rolne stanowią 9.900 ha
  - gleby klasy I = 0% = 0,0 ha,
  - gleby klasy II = 0,03% = 4,65 ha,
  - gleby klasy III = 16,1% = 1.593,9 ha,
  - gleby klasy IV = 47,5 % = 4.702,5 ha,
  - gleby klasy V = 22,1 % = 2.187,9 ha,
  - gleby klasy VI = 14,3 % = 1.415,7 ha.
- lasy stanowią 19 % powierzchni tj. 2.762,0 ha
- grunty pod wodami i rowami ok. 3 % tj.
- tereny komunikacyjno – mieszkaniowe 7,3%
- nieużytki i inne 3%

3.2. Miejsca pracy.

Gmina Górzycza jest typową gminą o charakterze rolniczym, co przyczyniło się do powstania dużego bezrobocia w roku 1991, kiedy zostały rozwiązane Państwowe Gospodarstwa Rolne, a w których pracowało około 61 % mieszkańców.

Obecnie w branży handlowo-rolnej miejsca pracy zapewniają następujące spółki lub ich filie:

- Przedsiębiorstwo Rolno-Handlowe „GROPOL” Sp. z o. o. z siedzibą w Górzyczy, zatrudniające na koniec grudnia

- Przedsiębiorstwo Rolno-Handlowe „POLGROL” Sp. z o. o. z siedzibą w Górzycy, zatrudniające na koniec grudnia
- „KEBROL” Sp. z o. o. Gospodarstwo Rolne Żabice z siedzibą w Radachowie, dysponujące na terenie gminy miejscami pracy,
- Firma „FEMAR” Sp. z o. o. z siedzibą w Laskach dająca zatrudnienie osobą,
- Gospodarstwo Rolne n/Odrą Sp. z o. o. Kowalów.
- Rolnicy indywidualni

Poza rolnictwem na lokalnym rynku pracy mieszkańcy są zatrudniani w:

- Szkolnictwie podstawowym i przedszkolnym
- W Urzędzie Gminy,
- Branży handlowo-spożywczej,
- W dwóch firmach budowlano remontowych,
- Zakładach Opieki Zdrowotnej,
- Straży Granicznej,
- Piekarni,
- lub prowadzą działalność gospodarczą na własną rękę.

Znaczny odsetek mieszkańców jednak korzysta z rynków pracy w miastach ościennych Słubice, Kostrzyn, Rzepin, Ośno Lubuskie.

Bezrobocie w gminie na IV kwartał 1998r wynosiło 13 % i zmalało o 5 % w odniesieniu do I kwartału, o 1998r.

Obserwuje się powolny rozwój turystyki a raczej agroturystyki, o czym mogą świadczyć wspólne działania gmin położonych na terenie Parku Krajobrazowego „Ujścia Warty” wraz z przedstawicielami parku, nadleśnictwami i WWF z Potsdamu. Rezultatem czego jest przygotowany

program rozwoju agroturystyki i rolnictwa proekologicznego zarówno w Gminie Górzycza jak i gminach ościennych.

3.3 Rolnictwo i leśnictwo

Od dawien dawna mieszkańcy gminy utrzymywali się z rolnictwa, początkowo indywidualnego w późniejszych czasach państwowego PGR i indywidualnego. W związku ze złą koniunkturą w rolnictwie zawód ten staje się coraz mniej popularny a nawet zanika.

*Ludność faktyczna w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) na tle ogółu ludności.

Ludność faktyczna (stan w dniu 30.06.1996)			Ludność związana z rolnictwem			Udział ludności związanej z rolnictwem w ogólnej liczbie ludności		
Liczby bezwzględne						%		
Ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
4134	2072	2062	1271	645	626	30,7	15,6	15,1

*Ludność faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według wieku i płci]

	ogółem	0-14 lat	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 lat i więcej
Ogółem	1271	265	90	182	180	168	123	76	187
M.	645	140	40	109	98	101	53	32	72
K	626	125	50	73	82	67	70	44	115

*Ludność faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według ekonomicznych grup wieku i płci.

	Ogółem	W wieku					
		przedprodukcyjnym	Produkcyjnym			poprodukcyjnym	Nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
			razem	mobilnym	niemobilnym		
Ogółem	1271	323	717	488	229	231	77,3
M.	645	168	405	278	127	72	59,3
K	626	155	312	210	102	159	100,6

*Ludność w wieku 15 lat i więcej faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według poziomu wykształcenia i płci.

	Ogółem	Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone
Ogółem	1006	24	10	145	29	244	445	109
M.	505	9	1	68	7	162	229	29
K	501	15	9	77	22	82	216	80

*Ludność faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według powierzchni użytków rolnych.

	ogółem	razem	1-2	2-5	5-10	10-20	20-50	50 i >
Ogółem	1271	810	235	193	166	153	52	11
M.	645	419	106	103	91	82	32	5
K	626	391	129	90	75	71	20	6

* Dane z Urzędu Statystycznego w Gorzowie Wlkp. – Powszechny Spis Rolny z 1996r.

Stan i prognozy w rolnictwie na koniec II kw. 1998 r. przedstawiały się następująco:

**Procentowy udział w powierzchni użytków rolnych poszczególnych sołectw:

Lp	Nazwa sołectw	Indywidualne gospodarstwa rolne	Gospodarstwa Skarbu Państwa	Inni Użytkownicy
1.	Czarnów	33,59	47,28	19,13
2.	Żabice	14,37	76,18	9,45
3.	Górzycza	11,05	84,83	4,12
4.	Stańsk	20,96	77,15	1,89
5.	Laski	7,72	91,97	0,31
6.	Radówek	9,55	79,65	10,80
7.	Pamięcin	21,44	71,08	7,48

**Odsetek ludności utrzymujących się z rolnictwa:

Lp	Nazwa sołectwa	Ogółem	Wyłącznie	Częściowo
1.	Czarnów	41,9	7,07	34,70
2.	Żabice	16,7	3,50	13,20
3.	Górzycza	13,9	2,40	11,40
4.	Stańsk	28,4	7,50	20,90
5.	Laski	39,2	2,70	36,90
6.	Radówek	46,5	1,50	45,00
7.	Pamięcin	27,9	4,80	23,10

**Odsetek gospodarstw domowych z indywidualnym gospodarstwem rolnym:

Lp.	Nazwa sołectwa	ogółem
1.	Czarnów	39,80
2.	Żabice	19,40
3.	Górzycza	13,10
4.	Stańsk	26,10
5.	Laski	43,10
6.	Radówek	54,40
7.	Pamięcin	32,20

**Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych:

Lp.	Nazwa sołectwa	Ogółem	Towarowych (sprzedaż płodów rolnych)	Wyłącznie samozaopatrzeniowych	Produ. w opar. o tech. Przem.	Dochodowych i rozwojowych	Słabych ekono., podupadających
1.	Czarnów	65	22	43		10	55
2.	Żabice	38	15	23	1	4	34
3.	Górzycza	63	18	45		5	58
4.	Stańsk	17	9	8		2	15
5.	Laski	22	5	17	2	2	20
6.	Radówek	31	5	26		2	29
7.	Pamięcin	29	13	16		5	24

**Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych, których właściciele zamierzają:

Nazwa sołectwa	Kontynuować dotychczasowy zakres i formy funkcjonowania w rolnictwie	Ograniczyć dotychczasowy zakres i formy funkcjonowania w rolnictwie	Przeorganizować dotychczasowy zakres i formy funkcjonowania w rolnictwie	Rozwinąć, rozszerzyć zakres i formy funkcjonowania w rolnictwie	Zrezygnować z funkcjonowania w rolnictwie
Czarnów	62	-	-	2	1
Żabice	35	-	-	1	2
Górzycza	62	-	-	-	1
Stańsk	15	-	-	2	-
Laski	22	-	-	-	-
Radówek	30	-	-	-	1
Pamięcin	29	-	-	-	-

**Odsetek właścicieli indywidualnych gospodarstw rolnych:

Nazwa sołectwa	W wieku do 35 lat	W wieku powyżej 35 lat	Ze średnim i wyższym wykształceniem	Akceptujących i stosujących innowacje	Zamkniętych na nowości w rolnictwie	Współpracujących ze służbami rolnymi
Czarnów	12,3	36,9	20,0	-	100	-
Żabice	15,8	28,9	21,0	5,2	89,4	5,2
Górzycza	20,6	23,8	38,1	4,7	92,0	3,1
Stańsk	29,4	23,5	41,2	11,7	88,2	11,7
Laski	31,8	27,2	22,7	4,5	95,4	4,5
Radówek	6,4	48,4	35,4	3,2	96,8	3,2
Pamięcin	6,9	27,6	31,0	10,3	93,1	6,9

** Dane z ankiet przeprowadzanych na terenie Gminy Górzycza w roku 1998/99.

3.4 Atrakcyjność inwestycyjna gminy.

Lokalizacja gminy w pasie granicznym z Unią Europejską, bliska odległość do przejść granicznych:

- Kostrzyn n/O 12 km – przejście samochodowo-osobowe,
przejście kolejowe,
- Ślubice 20 km – przejście samochodowo-osobowe,
- Świecko 38 km – przejście samochodowe,
- Rzepin 20 km – przejście kolejowe,

Liczne ulgi podatkowe i tereny do zagospodarowania, jak również siła robocza stanowią o atrakcyjności gminy pod względem inwestycji kapitału krajowego i zagranicznego.

3.5 Otoczka ekonomiczno – socjalna.

W gminie działa filia Gospodarczego Banku Wielkopolskiego zatrudniająca jedną kasjerkę z planami na uruchomienie drugiego etatu.

„Towarzystwo Pokoju” – stowarzyszenie. Założone we wrześniu 1992 roku i skupiające w swoich szeregach osoby z kręgu oświaty, władz samorządowych ludności lokalnych. Za cele priorytetowe towarzystwo obrało: wspieranie inicjatyw wzajemnej tolerancji, współzycia ze sobą gmin, regionów, grup społecznych czy sąsiadujących z Polską krajów. Stara się popularyzować osiągnięcia w dziedzinach oświatowo - kulturalnych, ochrony środowiska, sportu i turystyki, indywidualnych spotkań obywateli ze wschodu i zachodu. Od samego początku powstania towarzystwo posiada bardzo duże wsparcie ze strony stowarzyszenia niemieckiego "Zamek Trebnitz". Do ważniejszych osiągnięć stowarzyszenia można zaliczyć:

- zasadzenie Lasku Pokoju w Owczarach ,
- spotkania dzieci i młodzieży w Trebnitz,
- obóz młodzieży polsko-niemieckiej w Ośnie Lubuskim,
- wyjazd do Brześcia na sadzenie Lasku Pokoju,
- plener rzeźbiarski w Górzycy "świat bez wojen",
- młodzieżowy obóz rowerowy w Żabicach, i wiele innych niosących popularyzację wzajemnej tolerancji i przyjaźni.

Towarzystwo Pokoju jest również autorem publikacji o tematyce gminy "Górzycy i jej okolice", wzajemnych spotkań "Spotkanie przyrodnicze w Górzycy", "Świat bez wojen".

„Humanitas” stowarzyszenie polsko-niemieckie niosące pomoc w materii humanitarnej. Powstało w maju 1998r po wspólnych działaniach strony polskiej i niemieckiej w czasie akcji przeciwpowodziowej w lipcu 1997r.

-za cele działalności przyjęto:

Obecnie liczy sobie członków i ma na swoim koncie liczne działania niosące pomoc najuboższym w gminie i kraju. Dodatkowo członkowie ze strony niemieckiej prowadzą zajęcia z języka niemieckiego w szkole podstawowej w Żabicach. Pomoc materialna Stowarzyszenia na koniec roku 1998 wyniosła 100 tys. zł.

"Humanitas" oprócz pomocy materialnej i nauki języka niemieckiego przez lektorów z Niemiec organizował wypoczynek dla dzieci, pokazy ratownictwa drogowego ...

Na dzień 30.12.1998 r stowarzyszenie liczyło sobie 53 członków w tym 10 członków honorowych, a należy podkreślić, że cele i zamierzenia cieszą się coraz liczniejszej grupy lokalnego społeczeństwa.

4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.

4.1 Potencjał demograficzny.

Potencjał demograficzny:

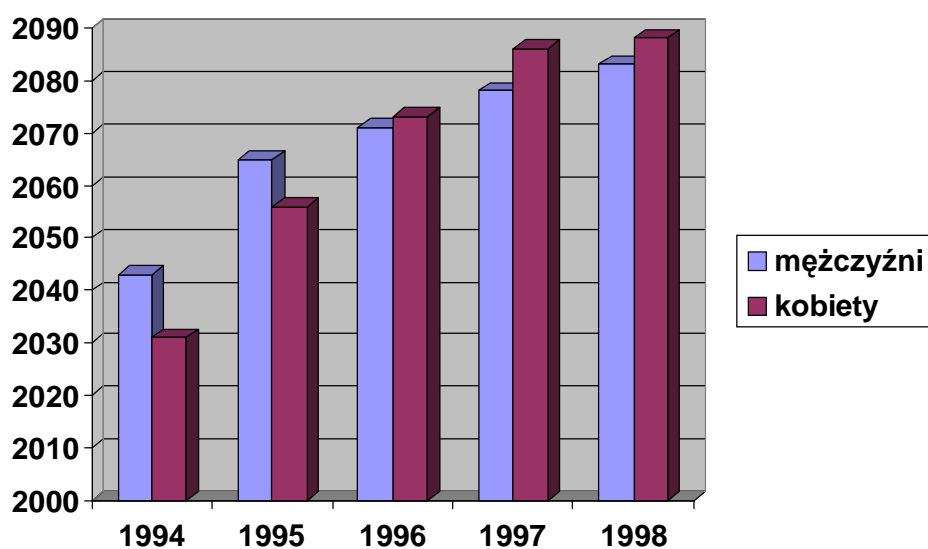
miejsowości	Liczba ludności rok 1994	Liczba ludności rok 1995	Liczba ludności rok 1996	Liczba ludności rok 1997	Liczba ludności rok 1998	Liczba ludności rok 1999	Liczba ludności rok 2000	Liczba ludności rok 2001
Górzycza	1501	1499	1508	1476	1488	1481	1680	1850
Czarnów	610	613	625	621	622	623	680	780
Żabice	624	616	615	607	612	616	690	750
Owczary	134	134	135	133	118	123	147	150
Ługi	202	210	205	205	200	182	195	195
Pamięcin	412	406	399	395	415	416	650	700
Spudłów	72	77	78	76	70	70	67	67
Radówek	207	203	205	201	200	204	225	250
Stańsk	243	244	248	242	239	232	256	270
Laski	230	228	231	224	222	218	235	250
Żabczyn	18	17	16	16	16	15	15	13
Chyrzyno osada	--	--	--	1	1	1	2	7

Stan i ruch naturalny ludności w gminie:

rok	stan mieszkańców	liczba małżeństw	liczba urodziny	Liczba zgonów	przyrost naturalny
1993	4070	22	67	49	18
1994	4074	19	54	30	24
1995	4121	42	52	42	10
1996	4144	39	58	43	15
1997	4164	34	58	43	15
1998	4171	22	67	46	21

Stosunek mężczyzn do kobiet w gminie:

rok	mężczyźni	Kobiety
1994	2043	2031
1995	2065	2056
1996	2071	2073
1997	2078	2086
1998	2083	2088

4.2 Szkolnictwo.

W gminie Górzycy prowadzą działalność edukacyjno - wychowawczą cztery Szkoły Podstawowe ośmioklasowe w Górzycy, Pamięcinie, Czarnowie i Żabicach. Początek szkolnictwa powszechnego w Górzycy notuje się na rok 1946, a od 1963 oddana została do użytku nowa szkoła podstawowa. Patronem szkoły jest Władysław Broniewski poeta i autor licznych utworów.

Szkoła w Czarnowie rozpoczęła swoją działalność w roku 1946 i nosi imię Kresowian. Na rok 1946 przypada rozpoczęcie nauki w Szkole Podstawowej

w Pamięcinie. Od roku 1945 rozpoczęła pracę Szkoła w Żabicach i nosi imię gen. J.H. Dąbrowskiego.

Stan Szkół w gminie na dzień 30.06.1999r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Liczba obsługi
1.	Szkoła Podstawowa im Władysława Broniewskiego w Górzycy	294	14	19	7
2.	Szkoła Podstawowa Pamięcinie	43	4	5	3
3.	Szkoła Podstawowa im. Kresowian w Czarnowie	102	7	9	2
4.	Szkoła podstawowa im. gen J.H. Dąbrowskiego w Żabicach	104	8	5	3

Obecnie na terenie gminy funkcjonuje jedno Przedszkole Samorządowe w Górzycy utworzone w roku 1997, obejmujące opieką dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Na dzień 01.09.98r z przedszkola korzysta 46 dzieci, pracuje w nim 4 pracowników pedagogicznych i 4 osób obsługi.

Po wprowadzeniu reformy oświaty od 1.09.1999 roku na terenie gminy Górzycy funkcjonują cztery szkoły podstawowe 6 klasowe i jedno gimnazjum z lokalizacją w Górzycy.

4.3 Ochrona zdrowia.

Mieszkańcy mogą liczyć na opiekę podstawową zapewnioną przez personel medyczny w dwóch ośrodkach zdrowia w Górzycy i Czarnowie. W ośrodkach przyjmują lekarze z ZOZ Kostrzyn, których wspiera personel pomocniczy. Poza opieką w gabinetach do dyspozycji chorych nie mogących dotrzeć do lekarza, lekarz dociera do nich przy pomocy sanitarki z kierowcą będącej w Górzycy.

Na terenie gminy działają dwa gabinety stomatologiczne obsługiwane naprzemiennie przez jednego stomatologa.

4.4 Kultura.

Zespół folklorystyczny „Odrzanki” założony w marcu 1989 roku, w skład którego wchodzi 24 panie i 1 pan. Rodzaj wykonywanych utworów ludowo-folklorystyczny. Zespół poza występami w kraju gościł w Niemczech i Holandii. Ważniejsze osiągnięcia to: laureat 4 spotkania z piosenką Ziemia i Pieśń w Szprotawie, nagroda w Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Kresowej w Gorzowie Wlkp.

Górzycka Kapela Ludowa w skład, której wchodzi; jedna pani i pięciu panów. Kapela wykonuje typowy repertuar ludowy od przyśpiewek weselnych poprzez utwory dziadków i pradziadków a zakończywszy na własnych aranżacjach. Instruktorem kapeli i autorem licznych aranżacji jest p. Józef Jaskulski.

Duet wokalny „ReMAN” działa od września 1997 r, o składzie osobowym: Anita Podgórska, Renata Hryniewicz. Pomimo krótkiego okresu działalności zespół występował na licznych scenach krajowych i zagranicznych. Instruktorem i klawiszowcem jest p. Mieczysław Moczulski

Obecnie jest w trakcie realizacji Centrum Spotkań Polsko-Niemieckich mające służyć mieszkańcom do spotkań, koncertów, zajęć sportowych itp.

Do dyspozycji mieszkańców jest przeznaczona Biblioteka Publiczno – Szkolna Gminy Górzycy z siedzibą w Górzycy i jej filia w Czarnowie. Z której księgozbiorów korzysta 650 mieszkańców.

Liczba osób korzystających z biblioteki wg. grup zawodowych:

• Uczniów	597,
• studentów	0,
• pracowników umysłowych	27,
• robotników	21,
• rolników	0,
• pozostałych	5,
ŁĄCZNIE	650.

Liczba osób korzystających z biblioteki wg. grup wiekowych:

- do 15 roku życia 538,
- od 16 do 19 roku życia 43,
- od 20 do 24 roku życia 33,
- od 25 do 44 roku życia 30,
- powyżej 45 roku życia 6

ŁĄCZNIE 650.

4.5 Sport w gminie.

Klub sportowy „Odra” zarejestrowany w klasie A regionu gorzowskiego zrzeszający w swoich szeregach młodzież w wieku od 10 do 16 roku życia w trampkarzach, młodzież od 15 do 18 roku w juniorach i powyżej w seniorach czyli składzie podstawowym „Odry.” W klubie sportowym Odra jest zarejestrowanych 55 piłkarzy. Drużyna jest utrzymywana ze środków budżetowych gminy i sponsorów prywatnych.

Amatorska drużyna piłki siatkowej „Odra” rozgrywająca spotkania towarzyskie z drużynami o podobnym statusie z ościennych gmin.

Młodzież może spróbować swoich sił w kołach sportowych SKS prowadzonych przez nauczycieli wychowania fizycznego. Są prowadzone sekcje piłki siatkowej kobiet, piłki siatkowej mężczyzn, sekcja LA z dużym naciskiem na biegi sprinterskie i na średnim dystansie.

Do dyspozycji dla osób chcących aktywnie spędzić czas wolny są udostępnione następujące obiekty sportowe:

- Sala gimnastyczna w Górzycy z możliwością prowadzenia gier zespołowych: koszykówki, siatkówki, zajęć ogólnorozwojowych,
- Boiska sportowe o nawierzchni asfaltowej, ziemnej znajdujące się przy szkołach podstawowych,
- Dwa korty asfaltowe w Parku Wiejskim w Górzycy do gier w tenisa ziemnego,
- Stadion sportowy o murawie trawiastej w Górzycy,
- Aktualnie powstaje stadion o podobnych parametrach do tego w Górzycy w miejscowości Żabice,
- Boiska sportowe o nawierzchni trawiasto - ziemnej w Czarnowie, Laskach, Ługach,
- Boisko do gry w piłkę siatkową w Stańsku.

4.6 Ośrodki Pomocy Społecznej.

Dla najuboższych pomoc niesie Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, a raczej jego pracownicy. Grupa czterech pań jest do dyspozycji potrzebujących pomocy. Poza typową pomocą finansową w OPS są prowadzone zajęcia dydaktyczno-rehabilitacyjne dla osób mających problemy rozwojowe ze stałej opieki korzysta 7 podopiecznych. Przy współpracy ze stowarzyszeniem Humanitas są prowadzone akcje wspierające najbiedniejszych i najbardziej potrzebujących w odzież, meble sprzęt AGD i RTV, prowadzone są wyjazdy turystyczne i spotkania dla dzieci z rodzin patologicznych i rodzin których rodziców nie stać na wyjazd dziecka.

Corocznie są organizowane spotkania z okazji świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy, dnia Seniora dla osób samotnych i w podeszłym wieku.

Na koniec roku 1998 z pomocy opieki społecznej stałej korzystało 31 osób, 21 osób z renty socjalnej i 251 osób z opieki jednorazowej.

Prężnie działa komisja Antyalkoholowa pomagająca osobom pokrzywdzonym przez tą chorobę. Swą działalność OPS prowadzi przy współpracy z pedagogami, psychologami, instytucjami charytatywnymi,, oświatowymi i medycznymi.

4.7. Bezpieczeństwo publiczne.

Bezpieczeństwa i spokoju mieszkańców gminy strzeże dwóch policjantów dzielnicowych, policjant kryminalny i policja ruchu drogowego Komendy Powiatowa Policji w Słubicach.

Najczęstszymi przestępstwami, jakie mają miejsce są kradzieże: samochodów, rowerów, rozbój.

Przygraniczne położenie Gminy Górzycy sprzyja przerzutom papierosów do Niemiec.

Na terenie gminy działają dwie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z siedzibą w Górzycy i Czarnowie, jednostka Straży Granicznej broniąca bezpieczeństwa granic kraju.

5. KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

5.1 Komunikacja drogowa.

Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie, krajowe i powiatowe prowadzące do Kostrzyna, Słubic, Rzepina Ośna, Słońska.

5.2. Komunikacja kolejowa.

Gmina leży na szlaku magistrali kolejowej Wrocław-Szczecin. Stacje PKP znajdują się w Ługach Górzyczych stacja PKP, Górzycy, Laskach. Z najdalej położone miejscowości do stacji kolejowych jest 12-16 km.

5.3. Przejścia graniczne.

Na terenie gminy nie ma przejść granicznych choć dostęp do nich nie jest utrudniony, najbliższe przejścia znajdują się w :

- Kostrzynie – 12 km, przejście kolejowe, samochodowe i piesze,
- Słubicach – 20 km, przejście samochodowe i piesze,
- Świecku – 38 km, przejście samochodowe,
- Rzepinie – 20 km, przejście kolejowe.

5.4 Zaopatrzenie w wodę.

Źródłem wód dla mieszkańców wszystkich miejscowości są pokłady wód gruntowych, które dzięki bliskim odległością od rzek Odry i Warty są na wysokości około 10-20 m. w głąb podłoża.

Każda z miejscowości poza Radówkiem posiada własne ujęcia wody, stacje jej uzdatniania, w przypadku Radówka woda jest kupowana z gminy Rzepin.

Górzycyca - ujęcie wody wybudowano w 1972 r. pierwotnie dla potrzeb bukaciarni dawnego PGR –u, obecnie stanowi podstawowe ujęcie wody dla miejscowości Górzycyca, Owczary, Stacja Ługi Górzycyckie. Początkowo był to zestaw trzech studni wierconych. W 1984 uzupełniono ujęcie o dwie studnie, z czego jedna zastąpiła istniejącą studnię nr 1.

Studnia nr 1 wykonana przez HYDROGEOWIERT w Ośnie w 1984 r. przy $Q_e = 90 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 5,7 \text{ m}$, głębokość studni 32 m.

Studnia nr2 wykonana przez ELWOD z Zielony Góry w 1972r. wydajność $Q_e = 54,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 9,0 \text{ m}$. Głębokość studni 32,0 m.

Studnia nr 3 wykonana przez ELWOD z Zielonej Góry w 1972 r przy wydajności $36 \text{ m}^3/\text{h}$ i depresji $S = 8,9 \text{ m}$. Głębokość studni 32,0 m.

Studnia nr 4 wykonana w 1984 r przez HYDROGEOWIERT z Ośna Lubuskiego. $Q_e = 90 \text{ m}^3/\text{h}$ i $S = 9,0 \text{ m}$, głębokość 37 m.

Stacja uzdatniania wody w pełni zautomatyzowana po modernizacji w połowie roku 1998. Dodatkowe zabezpieczenie w wodę stanowią dwa zbiorniki retencyjne o pojemności m^3 każdy.

Żabice - dwie studnie, nr 1 o głębokości 106 m. zasobach eksploatacyjnych $Q = 58 \text{ m}^3/\text{d}$ przy depresji $S = 32,0 \text{ m}$., wykonana w 1975 r.

Studnia nr 2 wykonana w 1976 r. na głębokość 95 m. i $Q = 62,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

Na dzień 30. grudnia 1998r eksploatowana jest jedna studnia, druga nieczynna w wyniku awarii pompy.

Czarnów - dwie studnie wiercone nr 1 wykonana w 1973 r. przez Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę „Elwod” w Zielonej Górze. Głębokość studni 30 m., średnica rur $\text{Ø} 506 \text{ mm}$, zasoby ujęcia wody $Q = 56,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 2,60 \text{ m}$.

Studnia nr 2 (awaryjna) odwiercona w 1974 r. przez Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę „Elwod” w Zielonej Górze. Głębokość studni

28 m., średnica rur $\varnothing$ 506 mm, zasoby ujęcia wody $Q = 38,70 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 2,60 \text{ m}$.

Stańsk - dwie studnie wiercone zlokalizowane na terenie dawnego PGR, studnia nr 1 odwiercona w 1965 r przez „Wodrol” Zielona Góra. Głębokość studni 51,3 m., zasoby ujęcia wody $Q = 43,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 2,47 \text{ m}$.

Studnia nr 2 (awaryjna) wykonana w 1981 roku przez „Wodrol” w Zielonej Górze. Głębokość 50,0 m., zasoby ujęcia wody $Q = 10 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 6,5m.,

Ługi Górzyckie - dwie studnie wiercone wykonane w 1975r przez „Wodrol” Zielona Góra. Głębokość studni nr 1 18,0 m. przy wydajności $19,48 \text{ m}^3/\text{h}$. Na koniec grudnia 1998r. studnia nieczynna.

Studnia nr 2 głębokość studni 30,0 m., wydajność eksploatacyjna $Q = 60 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 2,5 \text{ m}$.

Stacja uzdatniania wody zmodernizowana w listopadzie 1998r.

Spudłów - dwie studnie wiercone, studnia nr 1 wykonana w roku 1964 przez „Wodrol” w Gorzowie Wlkp. Głębokość 82,0 m., zasoby wodne $Q = 17,1 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 4,5 \text{ m}$. Wstrzymano eksploatację w wyniku awarii.

Studnia nr 2 wykonana w 1974 roku przez „Wodrol” Zielona Góra. Głębokość studni 59,0 m., zasoby eksploatacyjne $Q = 27,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 6,0 \text{ m}$., eksploatowana obecnie.

Pamięcin - dwie studnie nr 1 wykonana w 1973 z rekonstrukcją w 1982 r. dokonaną przez GGSP „Hydrowiert” w Ośnie. Głębokość studni 51,50 m., zasoby eksploatacyjne studni $Q = 18,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 5,0\text{m}$.

Studnia nr 2 wykonana w 1995 roku przez Zielonogórskie Zakłady Górnictwa Nafty i Gazu. Głębokość studni $Q = 49,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 1,34$. Jest to studnia zastępcza.

Laski - dwie studnie, nr 1n wykonana po zamknięciu trzech studni na wskutek kolmatacji filtrów. Wykonana w 1996 r. przez PGNiG S.A. w Warszawie – oddział wierceń Zielona Góra. Głębokość studni 45,50 m., przy $Q = 15,40 \text{ m}^3/\text{h}$ i $S = 1,70 \text{ m}$.

Studnia nr 2 została wybita w 1998 roku przez Zakład Wierceń Zielona Góra, do końca 1998r pozostawała bez uzbrojenia.

Pobierana na ujęciu wody są zanieczyszczone związkami manganu i żelaza.

Powstający problem, z którym władze Gminy jak i mieszkańcy mogą się borykać to stan techniczny instalacji sieci wodociągowej. Materiał jak i czas ich budowy będzie powodował jej awaryjność i przerwy w dostawach wody.

5.5. Gospodarka ściekami płynnymi.

Ścieki bytowo-gospodarcze z miejscowości Górzycy w 95 % są odprowadzane przy pomocy instalacji kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na jej peryferiach. Pozostałe 5 % ścieków trafia do zbiorników przydomowych, z których za pomocą beczkowsów asymilacyjnych do w/w obiektu. Kanalizacja sanitarna funkcjonująca na terenie miejscowości tworzy system grawitacyjno – ciśnieniowy i jest wspomagana przez dwie przepompownie zlokalizowane na ul. Narutowicza i Os. 40 lecia PRL i ulicy Ceglanej w Górzycy. Konieczność tłoczenia ścieków wynika z małych spadków terenu i wysokiego stanu wód gruntowych na niektórych odcinkach.

Oczyszczalnia typu BIOBLOK o wydajności przerobowej 300 m³/d powstała jako jedna z pierwszych w województwie gorzowskim w latach 1980-81. Poddawana gruntownej modernizacji w drugiej połowie 1998r.

Druga oczyszczalnia ścieków została oddana do użytku w 1998r dla mieszkańców miejscowości Ługi Górzyckie. Jest to oczyszczalnia kontenerowa o wydajności przerobowej 50 m³/d. Kontener jest zamknięty w budynku, co poza poprawą wizualną oczyszczalni, zwiększa zabezpieczenie elementów metalowych

i samego kontenera przed negatywnym wpływem warunków klimatycznych.

Kanalizacja sanitarna dla całej miejscowości jest na etapie końcowym i na przełomie marca / kwietnia Ługi Górzyckie zostaną w 100 % skanalizowane.

Pozostałe miejscowości na koniec roku 1998 nie posiadają oczyszczalni ścieków, a same ścieki są gromadzone w bezodpływowych zbiornikach (szambach) i wywożone w miarę potrzeb do oczyszczalni w Górzycy.

W celu rozwiązania problemu gospodarki ściekowej w pozostałych miejscowościach poza Górzycą i Ługami Władze Gminne podjęły działania pozyskiwania środków finansowych na budowę Centralnej oczyszczalni ścieków dla miejscowości Czarnów, Żabice i Stańsk. Gmina z budżetu już przeznaczyła znaczne środki pieniężne efektem, czego jest projekt technologiczny oczyszczalni, przejęta i przeznaczoną pod nią (zapis w planie zagospodarowania przestrzennego) działkę.

5.6. System ciepłowniczy.

Problem ciepłownictwa w gminie jest rozwiązany w nieznacznym stopniu, o czym może świadczyć jedna kotłownia węglowa obejmująca swoim działaniem bloki mieszkalne na Osiedlu 40 lecia PRL w Górzycy. Dostarcza ona ciepło dla 9 bloków 18 rodzinnych i ciepłą wodę dla 7 bloków. W roku

1998modernizacji została poddana sieć, CO o długości i CW mb. Rozpoczęto przygotowania do modernizacji kotłowni, która ma zostać zakończona jeszcze 1999r

5.7. Gazownictwo.

Gmina Górzycy nie posiada sieci gazowniczej zarówno niskiego jak i średniego ciśnienia. Od roku 1996, w którym to zostało podpisane porozumienie o budowie sieci gazowej pomiędzy Wojewodą Gorzowskim przedstawicielem PGNiG z Warszawy i z zainteresowanymi gminami na terenie Gminy Górzycy nic się nie dzieje.

Władze Gminy nie chcąc pozostawiać tej dziedziny gospodarki na boczniy same podjęły rozmowy z niemiecką firmą EWE działającą już na rynku Polski o możliwość zgazyfikowania gminy. Obecnie trwają rozmowy, co do realnych możliwości tej inwestycji poprzez zarejestrowany Związek Międzygminny „Odra Warta”.

5.8. Telekomunikacja.

Od roku 1997 problemy z łącznością telefoniczną przy wzajemnej współpracy Władz Samorządowych i Dyrekcji Telekomunikacji Polskiej SA w Słubicach podlegały zdecydowanej poprawie czego efektem są dwie nowoczesne Centrale Telefoniczne w Górzycy i w Golicach, która powstała przy współpracy z Gminą Słubice świadcząca usługi dla miejscowości położonych na pograniczu obu tych gmin. Na dzień 31.12.1998 roku w gminie było abonentów 531 korzystających z usług Telekomunikacji Polskiej S.A.. Czas oczekiwania na połączenie został ograniczony do minimum, a ich jakość uległa radykalnej poprawie. Zostały zainstalowane trzy automaty dostępne całodobowo dla mieszkańców w Górzycy , Czarnowie i Pamięcinie.

Miejscowości	Liczba abonentów w latach 1995/96	Liczba abonentów na rok 1998
Górzycza	145	278
Czarnów	9	13
Żabice	12	86
Owczary	2	10
Ługi Górzycskie	1	17
Spudłów	1	10
Pamięcin	4	60
Laski	2	25
Radówek	2	22
Stańsk	1	11
RAZEM	179	531

Z powyższej tabeli wynika, że wzrost liczby abonentów pomiędzy rokiem 1995 a 1998 wynosił średnio 300 %.

5.9. Gospodarka odpadami.

Problem usuwania i utylizacji odpadów komunalnych stałych, a tym samym utrzymanie porządku i czystości w Gminie uległ zdecydowanej poprawie od roku 1997, kiedy to na terenie gminy rozpoczęła działalność polegającą na zbiórce i wywozie spółka z Gorzowa Wlkp. Altvater Sulo Polska. W ramach promocji firma wprowadziła na teren gminy w postaci darmowej dzierżawy pojemniki z tworzywa sztucznego o pojemności 80, 120, 240 litrów. Usuwanie ich zawartości odbywa się przy użyciu sprzętu specjalistycznego cztery razy w miesiącu z miejscowości Górzycza i 2 razy w miesiącu z pozostałych miejscowości w trybie zmianowym. Dodatkowo Altvater Sulo Polska oferuje kontenery na gruz i pojemniki o pojemności 1000 l dla osób mających takie zapotrzebowanie.

Odpady trafiają na wysypisko śmieci w Górzycy położone we wschodniej części miejscowości. Powierzchnia wysypiska 4,5 ha. Z czego około 2,5 ha zajmują śmieci komunalne stałe a kwaterę o powierzchni 2 ha użytkuje pod składowanie popłuczki wiertniczej PGNiG S.A. w Warszawie oddział Zakład Wierceń w Zielonej Górze po restrukturyzacji firmy Poszukiwania Naftowe DIAMENT Sp. z o. o.

Wysypisko posiada do roku 2002 aktualne pozwolenie na takie przeznaczenie z przeprowadzeniem jego rekultywacji po upływie jej ważności.

Ilości złożonej popłuczki wiertniczej przez PGNiG w Warszawie oddział Zakład Wierceń w Zielonej Górze w poszczególnych latach na wysypisku w Górzycy:

- 1992 - 4,5 tys. ton
- 1993 - 3,7 tys. ton
- 1994 - 4,8 tys. ton
- 1995 - 3,4 tys. ton
- 1996 - 7,1 tys. ton
- 1997 - 5,9 tys. ton
- 1998 - 4,8 tys. ton

Ilość odpadów komunalnych stałych złożonych na wysypisku śmieci przedstawia się następująco:

- 1996 - 1,06 tys. m³
- 1997 - 1,5 tys. m³
- 1998 - 1,9 tys. m³

Równocześnie z prowadzoną gospodarką odpadami na terenie gminy jej Władze wybiegając w przyszłość przystąpiły do Celowego Związku Gmin CZG 12 mającego za zadanie priorytetowe budowę zakładu Utylizacji odpadów z terenu gmin w nim zrzeszonych. Zakład ma spełniać wszystkie wymogi stawiane przez Unię Europejską. Z początkiem roku 1998 rozpoczęto wprowadzać program

pilotażowy segregacji śmieci mający na celu uświadomienie mieszkańców, zapoznanie ich z problemem, edukację dzieci i młodzieży poprzez różne zabawy, występy konkursy i akcje ekologiczne, oraz sondaż reakcji mieszkańców na tego rodzaju działania.

Problem dzikich wysypisk w tym przypadku zdecydowanie zmniejszył się na sile i obecnie pozostałościami po niektórych dzikich wysypiskach nie odnotowuje się powstawania nowych. Problem stanowią tu w szczególności parkingi i tereny na granicy z Miastem Kostrzyn gdzie często dochodzi do pozostawiania śmieci z pobliskiego targowiska.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINĄ.

6.1 Samorząd Gminny.

Samorząd gminny działa w oparciu o Statut Gminy Górzycy uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Górzycy Nr XIII/152/96 z dnia 08.10.1996r i ogłoszony w Dz.U. Województwa Lubuskiego jako wspólnota mieszkańców. Gmina posiada osobowość prawną, a samodzielność gminy podlega ochronie sądowej. Jednostkami pomocniczymi gminy jest 7 sołectw.

Główny trzon organów gminnych stanowi Rada i Zarząd Gminy. Rada Gminy Górzycy składa się z 18 radnych wybieranych w wyborach samorządowych raz na 4 lata przez mieszkańców gminy. Na czele Rady stoi Przewodniczący Rady wybierany z radnych na pierwszej Sesji Rady.

Rada działa zgodnie z ramowym programem działania na okres kadencji, ustalając w nim podstawowe kierunki działania.

Projekt programu przygotowuje Zarząd uwzględniając w nim propozycje i opinie komisji.

Zarząd jest organem wykonawczym Rady. W skład Zarządu wchodzi Wójt jako Przewodniczący Zarządu i Członkowie Zarządu wybierani m.i.n. z radnych.

Gmina prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego budżetu. Za gospodarkę finansową odpowiada Zarząd Gminy.

Dochody gminy stanowią podatki, subwencje ogólne z budżetu państwa, opłaty, dochody z majątku i inne wpływy.

6.2. Inwestycje przeprowadzane przez Radę i Zarząd Gminy w latach 1994-98

1994/95

- Centralne Ogrzewanie na świetlicy w Żabicach,

- Utwardzenie ulicy Reja płytami betonowymi w Górzycy,
- Droga wewnętrzna w Pamięcinie,
- Odwodnienie ul. Dolnej w Żabicach,
- Zakończenie budowy sieci wodociągowej w Radówku,
- Uzbrojenie terenu pod budownictwo jednorodzinne w Górzycy,
- Rozpoczęcie prac przy budowie kaplicy w Górzycy,
- Rozpoczęta adaptacja budynku pod przedszkole samorządowe w Górzycy,

1996/97

- Chodniki w Górzycy,
- Modernizacja hydroforni w Stańsku
- Zatoki i wiaty autobusowe w Górzycy i Pamięcinie,
- Modernizacja ujęcia wody w Stańsku,
- Naprawa dróg polnych na terenie gminy,
- Kontynuacja kanalizacji Górzycy,
- Remont Urzędu Gminy,
- Rozpoczęta inwestycja budowy oczyszczalni ścieków w Ługach Górzyckich,
- Inwestycja w CZG 12,
- Wymiana okien i roboty malarskie w szkole podstawowej w Pamięcinie,

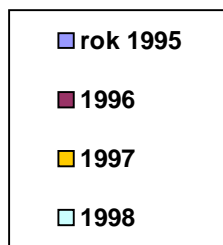
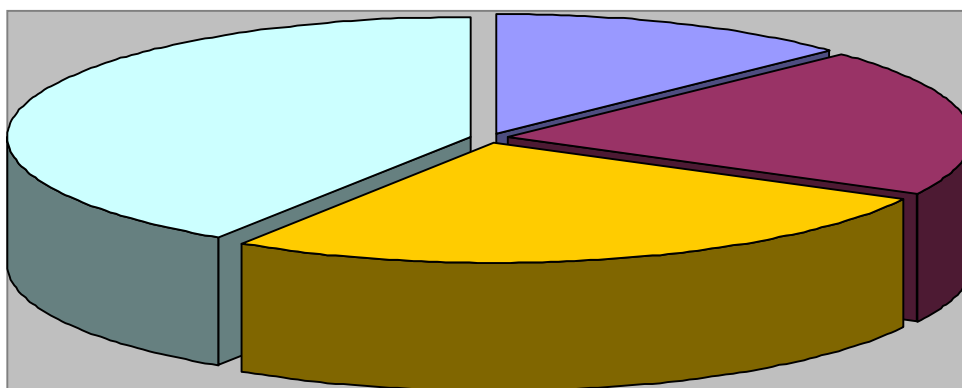
1997/98

- Chodniki w Górzycy i Czarnowie,
- Przełożenie dachu na budynku szkoły w Czarnowie,
- Droga z polbruku ul. Dolna Żabice,
- Zasilanie energetyczne dla trzech bloków w Pamięcinie,
- Modernizacja budynku w Owczarach z przeznaczeniem pod Muzeum Łąki,

- Budowa ciągów pieszych Czarnowie,
- Wykonanie boiska w Laskach,
- Wymiana stolarki okiennej w szkole podstawowej w Górzycy,
- Zakup komputerów do szkół,
- Zakup sprzętu stomatologicznego,
- Zakup sprzętu rehabilitacyjnego i zatrudnienie rehabilitanta w Ośrodku Zdrowia w Górzycy,
- Przeprowadzenie karosacji samochodu dla OSP,
- Modernizacja drogi przy kościele w Górzycy
- Utwardzenie terenu pod budownictwo jednorodzinne w Górzycy,
- Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej w Górzycy,
- Droga z polbruku na ulicy Kolejowej w Czarnowie,
- Droga z polbruku na ulicy Kolejowej w Górzycy,
- Droga z polbruku na ulicy Różanej w Górzycy,
- Droga z polbruku na ulicy Narutowicza w Górzycy,
- Remont sali sportowo-wiejskiej w Pamięcinie,
- Wymiana, CO w szkole podstawowej w Pamięcinie,
- Zakończenie budowy kontenerowej oczyszczalni ścieków w Ługach Górzyckich,
- Rozpoczęte prace skanalizowania miejscowości Ługi Górzyckie,
- Modernizacja stacji uzdatniania wody w Ługach Górzyckich,
- Modernizacja stacji uzdatniania wody w Górzycy,
- Modernizacja stacji uzdatniania wody w Żabczynie,
- Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni w Górzycy,
- Likwidacja barier architektonicznych przy szkole podstawowej w Górzycy,
- Remont gminnego Ośrodka Zdrowia w Górzycy,
- Remont kaplicy w Spudłowie,

- Zakup materiałów na wieżę kościelną w Czarnowie,
- Remont mieszkania dla nauczycielki w Górzycy,
- Remont mieszkań komunalnych w Górzycy,
- Bicie i uzbrojenie drugiej studni w Pamięcinie,
- Wymiana instalacji elektrycznej i dachu na świetlicy w Laskach
- Budowa ścieżki rowerowej Górzycy-Owczary,
- Modernizacja ulicy Ceglanej,
- Remont szkoły podstawowej w Stańsku,
- Remont sieci, CO i CW na Os. 40 lecia PRL w Górzycy,
- Remont drogi wewnętrznej na Os. 40 lecia PRL w Górzycy,
- Budowa przepompowni ścieków na ulicy Ceglanej,
- Chodniki z polbruki na terenie gminy,
- Telefonizacja gminy,
- Remont świetlicy wiejskiej w Stańsku,
- Rozpoczęta inwestycja budowy centralnej oczyszczalni ścieków w Czarnowie dla Czarnowa, Stańska i Żabic,
- Odwodnienie miejscowości Radówek,
- Kolektor wód popłuczyn w Górzycy,
- Rozpoczęta budowa boiska w Żabicach,
- remont dróg gruntowych na terenie gminy,
- Inwestycje w CZG 12,
- Rozpoczęta inwestycja adaptacji domu kultury pod Centrum Spotkań Polsko-Niemieckich w Górzycy,
- Poprawa zieleni na terenie gminy,

6.3 Budżet gminy.

Dochody gminy w latach 1995/98

Lata	1995	1996	1997	1998
Stan budżetu	2.331.599	3.576.759	4.759.515	7.398.562
Wskaźnik %	100	161	204	285

6.4 Współpraca z innymi gminami.

- Gmina Górzycza uczestniczyła w tworzeniu i współdziała w Celowym Związku Gmin CZG 12 z siedzibą w Słubicach,
- Współpraca z gminami ościennymi z kraju i Niemiec..

7. OCENA POZYCJI STRATEGICZNEJ GMINY

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Transgraniczność, - Dobra współpraca z Niemcami, - Dobrze rozwinięta sieć telekomunikacji, - Główne trasy komunikacyjne, - Dobrze rozwinięta gospodarka ściekowa, - Tereny o nieskażonym środowisku naturalnym, - Atrakcyjność inwestycyjna 	<ul style="list-style-type: none"> - bezrobocie, - brak strategicznych inwestorów, - brak przemysłu
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie przejścia promowego, - gazyfikacja gminy, - budowa Centrum Spotkań Polsko Niemieckich, - rozwój gospodarki wydobywczej (żwir) i przejście na agroturystykę 	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzające się bezrobocie, - osłabione wały przeciwpowodziowe, - spadek osób wykształconych a tym samym demoralizacja społeczeństwa, -

8. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY.

Dominującym celem w rozwoju gminy jest poprawa warunków życia mieszkańców w zgodzie ze środowiskiem naturalnym i wykorzystanie powiązań polityki przestrzennej państwa w strefie przygranicznej z polityką samorządu lokalnego w zakresie głównych elementów aktywizujących.

1. Ochrona środowiska poprzez.

1.1. Odpady płynne;

- budowa centralnej oczyszczalni ścieków w Czarnowie wraz z systemem kanalizacji sanitarnej w miejscowości.
- Skanalizowanie miejscowości Żabice i podłączenie do centralnej oczyszczalni ścieków w Czarnowie poprzez tranzytowy rurociąg ciśnieniowy, (odległość około 4 km)
- Skanalizowanie miejscowości Stańsk z podłączeniem do centralnej oczyszczalni ścieków w Czarnowie systemem tranzytowego rurociągu ciśnieniowego (odległość około 3 km)

W drugim etapie

- Skanalizowanie miejscowości Owczary i podłączenie do biologiczno – mechanicznej oczyszczalni w Górzycy (odległość około 1 km),
- Wykonanie systemu kanalizacji sanitarnej w Pamięcinie z mechaniczno – biologiczną oczyszczalnią ścieków,
- System kanalizacji miejscowości Laski i Radówek z podłączeniem do centralnej oczyszczalni ścieków w Laskach,

Dla nowo powstających obiektów nie objętych systemem kanalizacyjnym dopuszcza się miejscowe systemy neutralizacji ścieków (oczyszczalnie

przydomowe) o ilości ścieków większej od 1,5 m³/dobę w obszarach ochrony wód podziemnych oraz od 2 m³/dobę na pozostałych terenach gminnych. Przy mniejszej ilości ścieków dopuszcza się osadniki bezodpływowe.

1.2. Odpady stałe.

- Dokonanie opracowania projektu rekultywacji i przeprowadzenie po zamknięciu wysypiska po roku 2004.
- W przypadku rozwiązania Celowego Związku Gmin CZG 12 należy znaleźć nową lokalizację i rozpocząć budowę wysypiska z godnie z wymogami Unii Europejskiej.

W kolejnym etapie:

- Rozbudowa wysypiska o zakład utylizacyjny (kompostownia, segregacja i recykling odpadów nadających się do tego).
- Zapobieganie powstawaniu dzikich wysypisk śmieci poprzez kontrolę i system kar.

Powstawaniu Zakładu utylizacji odpadów powinna towarzyszyć kampania segregacji odpadów w gospodarstwach domowych. Zachętą do tego typu działań powinny być zdecydowane różnice w cenie za odbiór odpadów.

1.3. Gospodarka wodna.

- Pełna modernizacja stacji uzdatniania wody w Pamięcinie i Laskach wraz z wymianą sieci wodociągowej.

W następnej kolejności;

- Wybicie studni w ługach Górzyckich minimum 50 m. celem wydobycia wody o niskiej zawartości azotanów, amoniaku i manganu.
- Wybicie studni w Żabczynie z powodów jak wyżej.

Na polach otaczających ujęcia wody należy prowadzić produkcję rolną zbliżoną do ekologicznej z minimalnymi dawkami nawozów sztucznych a nawet z ich zastąpieniem nawozami organicznymi i zielonymi.

1.4. System zaopatrzenia w gaz.

Kontynuacja działań w Związku Gmin (Słubice, Górzycy, Cybinka, Rzepin, Ośno Lubuskie, Międzyrzecz) w celu rozprowadzenia sieci gazowych po miejscowościach z możliwością podłączenia się wszystkich zainteresowanych.

2. Kształtowanie struktur prorozwojowych w zakresie:

2.1. W pasie drogi krajowej 118 bez wprowadzania ograniczeń dla ruchu:

- Utrzymanie i rozwój infrastruktury towarzyszącej w zakresie obsługi ruchu motorowego.
- Terenów wytwórczo – usługowych w rejonie Górzycy – stacja Ługi Górzyckie oraz skrzyżowania z droga nr 133 (w pierwszej kolejności),
- Wykorzystanie złóż gazu ziemnego w obszarze górnym Ługi Górzyckie dla potrzeb przemysłowych.
- Złóż surowców okrucowych w rejonie Górzycy dla potrzeb strefy przygranicznej i aglomeracji berlińskiej.
- Rozwój terenów mieszkalno – usługowych w Górzycy, Pamięcinie.

2.2. Rozwój przejść granicznych z infrastrukturą towarzyszącą w tym ewentualnego przejścia promowego w rejonie Górzycy dla potrzeb strefy przygranicznej z powiązaniem z drogą krajową nr 118,

- Budowa przystani małej żeglugi rzecznej w rejonie Górzycy z infrastrukturą wędkarską,
- Budowa portu wodnego dla barek do załadunku materiałów sypkich (piasek, żwir) pomiędzy Górzycą a Ługami Górzyckimi.

2.3. **Zapewnienie terenów rozwojowych** w paśmie drogi wojewódzkiej nr 11411 w rejonie Żabic i Czarnowa w powiązaniu z restrukturyzacją układu drogowego.

2.4. **Zapewnienie terenów rozwojowych** dla funkcji turystyczno – letniskowych w oparciu o walory przyrodniczo – krajobrazowe w rejonie jezior Żabiniec i Mielno.

3. **Powiązania rozwoju przestrzennego gminy z ochroną środowiska** i racjonalnym wykorzystaniem zasobów podlegających ochronie, ze szczególnym uwzględnieniem:

- strefy doliny Odry i Warty,
- obszaru Parku Krajobrazowego Ujścia Warty,
- powiązań ekologicznych i aerodynamicznych,
- zapewnienia wzrostu lesistości gminy do wielkości granicznej 30 %,
- zapewnienia warunków restrukturyzacji i rozwoju funkcji rolniczych z wykorzystaniem dogodnych warunków dla rozwoju sadownictwa.

4. **Obszary specjalnej ochrony:**

4.1. **Położenie gminy pomiędzy dwiema rzekami jakimi są Odra i Warta** wymaga szczególnej ochrony wód podziemnych, systemów przeciwpowodziowych tj. obszary zalewowe na międzywalu, obszary chronione przed zalewem, co wymaga następujących kierunków działań:

- utrzymanie i modernizacja obiektów hydrotechnicznych ochrony przeciwpowodziowej,
- zakaz zabudowy i zagospodarowania utrudniającego spływ wód powodziowych w obszarach zalewowych międzywał,
- zakaz odprowadzania nieczystości płynnych wstępnie oczyszczonych do wód otwartych i gruntu,
- przechodzenie z paliw stałych (węgiel kamienny) w paliwa płynne i gazowe,
- zakaz rozwoju przemysłu i rolnictwa wielkotowarowego w regionach cieków wodnych.

4.2. Strefy ochrony przyrody:

- ochrona obszarów szczególnie cennych dla gminy wraz z strefą ochronną (Rezerwat Przyrody Pamięcin, Park Krajobrazowy Ujścia Warty, Obszar muraw kserotermicznych w Owczarach),
- tworzenie ścieżek rowerowych celem promocji piękna dolin Warty i Odry,
- zwiększenie zadrzewienia w gminie z zadbaniami o park wiejski w Górzycy,
- promocja i ulgi podatkowe dla gospodarstw proekologicznych i agroturystycznych,
- rozszerzenie obszaru chronionego muraw kserotermicznych w Owczarach,
- sukcesywne wprowadzanie lasów ochronnych,
- zalesianie gleb o niskiej klasie bonitacyjnej w szczególności w sąsiedztwie lasów, w rejonach Żabic i Lasek, obszarach podatnych na erozję.

5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

5.1. Tereny obsługi ludności i standardy wyposażenia.

W systemie obsługi ludności utrzymuje się istniejące tereny wyposażone w urządzenia infrastruktury społecznej w dotychczas wykorzystywanych ośrodkach. W ośrodkach tych zapewnione będą również rezerwy przestrzenne dla rozwoju infrastruktury społecznej obsługującej ludność stałą i turystów. W myśl strategii rozwoju przestrzennego gminy Górzycy proponuje się następujące standardy wyposażenia:

Wieś Górzycy – ośrodek gminny wyposażony w zakresie:

- a) szkolnictwa gimnazjalnego, podstawowego i przedszkolnego wyposażonego w trzyletnie gimnazjum, sześć klasową zbiorczą szkołę podstawową, z pełno wymiarową salą gimnastyczną,
- b) ochrona zdrowia z wyposażeniem:
  - w przychodnię z zielenią towarzyszącą,
  - placówki ubezpieczeń zdrowotnych, aptekę lub punkt apteczny,
- c) kultury z zielenią towarzyszącą w zakresie:
  - Centrum Spotkań Polsko Niemieckich z wyposażeniem w klasy nauki języków obcych, sale sportowo – widowiskową, bazą noclegową, kawiarnią salą projekcyjną i salą konferencyjną,
  - Obiekt kultu religijnego,
- d) obsługi ogólne ludności w zakresie:
  - administracji szczebla gminnego bezpieczeństwa i porządku publicznego (ochotnicza straż pożarna, komisariat policji),
  - łączności (urząd pocztowy, centrala telefoniczna),
  - jednostki obsługi bankowej,
  - kompleksu kawiarni i barów,
- e) sportu i rekreacji:

w zakresie zespołu boisk i uzupełniającego wykorzystania obiektów i urządzeń szkolnictwa gimnazjalnego i podstawowego.

Wieś Czarnów – ośrodek podstawowy z wyposażeniem:

- a) szkolnictwo podstawowe i przedszkolne:
  - szkoła podstawowa z obiektami towarzyszącymi,
- b) ochrona zdrowia:
  - gabinet lekarski, placówki ubezpieczeń zdrowotnych,
  - gabinet stomatologiczny,
- c) kultury:
  - punkt biblioteczny,
  - sala wiejska wielofunkcyjna z zapleczem klubowym i Zielenią towarzyszącą,
  - obiekt kultu religijnego,
- d) obsługa ogólna ludności:
  - urząd pocztowy,
  - kawiarnio – bary,
- e) sport i rekreacja:
  - zespół boisk w tym uzupełniające wykorzystanie obiektów i urządzeń szkolnictwa podstawowego.

Ośrodki elementarne Żabice i Pamięcin

- a) szkoły podstawowe z zapleczem towarzyszącym,
- b) usługi kultury (pt. biblioteczne, sale wiejskie, obiekty kultu religijnego)

Ponadto w zakresie obsługi ludności zapewnione będą warunki przestrzenne dla utrzymania i dalszego rozwoju handlu, gastronomii, usług rzemieślniczych:

- a) w uprzednio wymienionych ośrodkach,
- b) we wsiach o funkcji turystycznej do których zaliczyć należy:
  - Żabice (rozwój zagospodarowania turystycznego i towarzyszącego w pierwszej kolejności)
  - Spudłów i Stańsk w drugiej kolejności,

- Owczary ze względu na szlaki rowerowe biegnące ze Słubic i Kostrzyna, Muzeum Łąki dysponujące bazą noclegową, wypożyczalnią rowerów i przepięknymi widokami ze wzgórza zamkowego.

5.2. Obszary przewidziane do rozwoju i zmiany swojej dotychczasowej funkcji:

- a) Zespoły zabudowy mieszkalno – usługowej w Górzycy, Czarnowie, Żabicach oraz Pamięcinie,
- b) Zespoły o funkcji usługowo – wytwórczej w sąsiedztwie drogi krajowej nr 118 i drogi wojewódzkiej nr 11411 w Górzycy, Czarnowie, Żabicach,
- c) Zespoły zabudowy turystyczno – mieszkaniowej w rejonie jezior Żabicko i Mielno,
- d) Tereny złóż surowców geologicznych przewidzianych do eksploatacji w sposób kompleksowo regulowany przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 Prawo górnicze i geologiczne (Dz.U. nr 27/94 poz. 98)
- e) Tereny urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej zapewniające możliwość rozwoju zagospodarowania oraz powodujące zmiany w strukturze użytkowania i władania gruntów
- f) Obszary rozwoju systemów liniowych infrastruktury technicznej z obiektami towarzyszącymi powodującymi zmiany i ograniczenia w dotychczasowym użytkowaniu gruntów w zakresie:
  - systemów ponadlokalnych wg potrzeb określonych przez administrację rządową,
  - nowych dróg i ulic obsługujących zespoły zabudowy i pojedyncze lokalizacje z uzbrojeniem w liniach rozgraniczenia,
- l) zalesienie powodujące korekty obecnej granicy rolno – leśnej. w odniesieniu do realiów dnia codziennego, budżetu jakim gmina dysponuje w każdym roku oraz coraz bardziej ograniczonymi możliwościami

5.3. Karty zadań strategicznych.

Zadaniem strategii ekorozwoju gminy jest zaproponowanie kierunku działań Władz Gminy na przyszłość celem jej rozwoju w zgodzie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i pięknem środowiska naturalnego.

Wybranie rozwiązań umożliwiających wzajemną integrację podejmowanych działań w odniesieniu do walorów przyrodniczych gminy. Obrane kierunki zadań przedstawionych poniżej mają posłużyć jako cel pracy Władz Gminy Górzycy w przyszłość. Strategia rozwoju gminy Górzycy jest strategią rozwoju lokalnego i jest niezbędnym dokumentem potrzebnym do pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej. Strategia ma w sposób klarowny przedstawiać rzeczywiste problemy i możliwości rozwoju na terenie gminy. Bezpośrednie położenie przygraniczne, wysokie walory przyrodnicze jak również otwartość na firmy zewnątrz to podstawowe wytyczne mające posłużyć do rozwoju gminy Górzycy.

Władze gminy w szczególności kładą nacisk na minimalizacja bezrobocia, poprawa infrastruktury technicznej, przekształcenia w rolnictwie w kierunku wielofunkcyjności tj. agroturystyki, ekorolnictwa z nastawieniem na odbiorców z aglomeracji berlińskiej. Rozwój szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego jest kolejnym z celów stawianych sobie przez tutejsze władze

Po zatwierdzeniu Strategii Rozwoju dla Gminy Górzycy wykonanie wniosków końcowych powierza się Zarządowi Gminy pod kontrolą Rady Gminy w Górzycy. Przy tworzeniu wytycznych i propozycji dla lepszego rozwoju gminy wykorzystano wcześniej przeprowadzone ankiety z mieszkańcami miejscowości Górzycy, Pamięcin, Czarnów, Żabice, Owczary.

Misja Gminy Górzycy

**Gmina Górzycy klejnot Ziemi Lubuskiej poprzez wykorzystanie położenia przygranicznego, walorów środowiskowych ,
współpracę przygraniczną, potencjału intelektualnego i gospodarczego.**

Cele Główne

I. Rozwój rynku pracy	II. Rozwój infrastruktury technicznej	III. Wielofunkcyjny kierunek rolnictwa	IV. Środowisko naturalne w zgodzie z człowiekiem	V. Szkolnictwo, sport, kultura i turystyka dobrem społecznym gminy
-----------------------	---------------------------------------	--	--	--

Cele operacyjne

I.1. Promocja terenów pod inwestycje.	II.1. Modernizacja i budowa dróg gminnych.	III. 1. Zrównoważony rozwój rolnictwa.	IV.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.	V. 1. Promocja kultury i tradycji gminnych poza jej granicami.
		III.2. Promocja agroturystyki i rolnictwa proekologicznego.		V.2. Dostosowanie szkolnictwa do potrzeb europejskich i zainteresowań dzieci i młodzieży.
I.2. Wspieranie działań zmierzających do stworzenia nowych miejsc pracy.	II.2. Wspieranie gazyfikacji gminy.		IV. 2. Racjonalna gospodarka odpadami stałymi.	V.3. Rozbudowa i doposażenie gimnazjum.
	II.3. Odra łącznikiem z Niemcami			V.4. Wspieranie istniejących klubów i dyscyplin sportu.
I.3. Wspieranie współpracy transgranicznej i rozwoju przedsiębiorczości.				V.5. Rozwój i promocja turystyki w szczególności szlakami rowerowymi

Karta I.1.

Cel główny	Rozwój rynku pracy
Cel operacyjny	Promocja terenów pod inwestycje
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • ulgi podatkowe dla nowych inwestorów • stworzenie informacji gospodarczej
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie stałej informacji o terenach pod inwestycje • Organizacja spotkań z jednostkami i organizacjami zainteresowanymi inwestycją w gminie • Promocja terenów gminy na zewnątrz • Udział w zamierzeniach Powiatu
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • promocja rynku lokalnego • pozyskanie inwestorów • rozwój przedsiębiorczości
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • władze gminne • Władze powiatowe • Euroregion • Władze wojewódzkie • Media lokalne • Instytucje i organizacje wspierające rozwój gospodarczy.
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> •
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie strony internetowej informującej o terenach pod inwestycje w gminie • udział w zamierzeniach Powiatu w zakresie promocji gmin • udział w imprezach promujących i targowych • stworzenie ofert – broszur informacyjnych

Karta I.2.

Cel główny	Rozwój rynku pracy
Cel operacyjny	Wspieranie działań zmierzających do stworzenia nowych miejsc pracy
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • ulgi podatkowe dla nowych inwestorów • stworzenie informacji gospodarczej
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie stałej informacji o terenach pod inwestycje • Organizacja spotkań z jednostkami i organizacjami zainteresowanymi inwestycją w gminie • Promocja terenów gminy na zewnątrz
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie nowych miejsc pracy • promocja rynku lokalnego • pozyskanie inwestorów • rozwój przedsiębiorczości
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • władze gminne • Władze powiatowe i PUP • Euroregion • Instytucje i organizacje wspierające rozwój gospodarczy.
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> • I.1.
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • udział w imprezach promujących i targowych • stworzenie ofert – broszur informacyjnych

Karta I.3.

Cel główny	Rozwój rynku pracy
Cel operacyjny	Wspieranie współpracy trans granicznej i rozwoju przedsiębiorczości
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości • pozyskanie innowacji i nowych inwestorów
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie systemu kształcenia osób chętnych do podniesienia swoich kwalifikacji, • wzajemna współpraca pomiędzy stroną niemiecką i polską, • wspieranie nowych inwestorów i technologii, współpraca z powiatem w tym zakresie
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, pozyskanie nowych inwestorów
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • władze gminy, • władze powiatowe, • władze wojewódzkie, • Euroregion, • Instytucje współpracujące w tym zakresie
Powiązania z innymi celami	I.1. i I.2.
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie systemu edukacji pozaszkolnej, • Spotkania i imprezy mające na celu promocje rynku lokalnego, • Promocja terenów pod inwestycje.

Karta II.1.

Cel główny	Rozwój infrastruktury technicznej
Cel operacyjny	Modernizacja dróg gminnych
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie sprawnego systemu drogownictwa gminnego • modernizacja nawierzchni
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja istniejących dróg według hierarchii ważności • podniesienie parametrów technicznych dróg • poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • bezpieczne drogi • przyjazne środowisku
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • władze gminne • władze powiatowe • Zarząd Dróg Krajowych, Powiatowych, Wojewódzkich
Powiązania z innymi celami	* współpraca z innymi zarządcami dróg
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja drogi Kostrzyńskiej – Żabice • Modernizacja drogi Rzepińskiej – Górzycza • Budowa dróg
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa • budżet województwa • budżet gminy • fundusze Unii Europejskiej

Karta II.2.

Cel główny	Rozwój infrastruktury technicznej
Cel operacyjny	Wspieranie gazyfikacji gminy
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie sieci gazowniczej w gminie • Gaz ziemny z korzyścią dla ochrony środowiska
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie programu gazyfikacji gminy • Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczenia powietrza • Modernizacja kotłowni węglowo – olejowych
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Czyste środowisko naturalne • Obniżka cen energii cieplnej
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • Władze gminny • Władze powiatowe i wojewódzkie <p>EWE Polska sp. z.o.o.</p>
Powiązania z innymi celami	
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci gazowej na terenie gminy Górzycza • Modernizacja istniejących kotłowni węglowo - olejowych
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • EWE Polska sp. zo.o.o • Fundusze Unii Europejskiej • NFOŚiGW • BOŚ

Karta II.3.

Cel główny	Rozwój Infrastruktury technicznej
Cel operacyjny	Odra łącznikiem z Niemcami
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie przeprawy promowej pomiędzy Polską a Niemcami • Uruchomienie przeprawy towarowej
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja przyczółka w Górzycy do postoju, załadunku barek • Budowa przyczółka przeprawy promowej
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Odciążenie dróg, • Obniżenie kosztów transportu towarów sypkich • Stworzenie przejścia granicznego
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • Władze gminne • Władze powiatowe • Władze wojewódzkie • Euroregion
Powiązania z innymi celami	II.1.I.1., I.2., I.3.
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja przystani dla barek i rozbudowa placu manewrowego • budowa przyczółka przepraw promowych z pomieszczeniami dla obsługi przejścia
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Euroregion • Fundusze Unii Europejskiej

Karta III.1.

Cel główny	Wielofunkcyjny kierunek rolnictwa
Cel operacyjny	Zrównoważony rozwój rolnictwa
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Przystosowanie parametrów polskiego rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej, • Wdrażanie technologii i upraw przyjaznych środowisku, • Miejsca pracy dla ludności odchodzących z rolnictwa
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie konkurencyjności w obrocie produktami rolnymi • Rozwój infrastruktury rynku rolnego • Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców wsi
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Przystosowanie gospodarki rolnej do konkurencyjności w ramach Unii Europejskiej • Powiązanie produkcji rolnej z zapotrzebowaniem rynku • Zmniejszenie bezrobocia w gminie • Poprawa standardu życia ludzi utrzymujących się z rolnictwa
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • Władze gminy • Ośrodki Doradztwa Rolniczego • Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa • Władze wojewódzkie • Mieszkańcy wsi • Inwestorzy zewnątrz
Powiązania z innymi celami	
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programu SAPARD, • Udział w zadaniach Powiatu zmierzających w tym kierunku
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa, wojewody, gminny • Fundusz SAPARD • Inne fundusze Unii Europejskiej • Inwestorzy prywatni

Karta III.2.

Cel główny	Wielofunkcyjny kierunek rolnictwa
Cel operacyjny	Promocja agroturystyki i rolnictwa proekologicznego
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształcenia i rozwój wsi • Promocja rolnictwa
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy, • Stworzenie informacji agroturystycznej • Utworzenie gospodarstw proekologicznych • Promocja rolnictwa „inaczej”
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zainteresowanie polskim rolnictwem • Opłacalność produkcji rolnej • Zmniejszenie bezrobocia
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • Rolnicy • Władze gminy, powiatu • Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> • III.1.
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programu SAPARD, • Promocja polskiego rolnika w Unii Europejskiej
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusz SAPARD <p>Organizacje i fundacja wspierające i wspomagające rolnictwo</p>

Karta IV.1.

Cel główny	Środowisko naturalne w zgodzie z człowiekiem
Cel operacyjny	Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę oczyszczalni, sieci kanalizacyjnych , • Ochrona zasobu wód podziemnych poprzez remont stacji uzdatniania wody, wymianę rurociągów, • Ochrona wód poprzez uszczelnianie zbiorników bezodpływowych na odpady płynne
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązanie problemów gospodarki wodno – ściekowej • ustanowienie stref ochronnych ujęć zbiorowego zaopatrzenia w wodę
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych (jezior, rzek) i podziemnych,] • Racjonalna gospodarka zasobami wód podziemnych, • Wykorzystanie rekreacyjne jezior i rzek • Poprawa czystości wód granicznych
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostka gminna, • WFOŚiGW w Zielonej Górze, • Euroregiony • Władze Powiatowe
Powiązania z innymi celami	Z celami mającymi za priorytet wdrażanie europejskich norm ochrony środowiska, rozwoju turystyki i rozwoju terenów wiejskich
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • budowa oczyszczalni ścieków w Czarnowie • budowa kanalizacji i przesyłu tranzytowego w Czarnowie, Żabicach i Stańsku, • Kanalizacja miejscowości Owczary i przyłącza tranzytowego do oczyszczalni w Górzycy, • Budowa oczyszczalni ścieków w Pamięcinie • Kanalizacja Pamięcina i lasek wraz z tranzytem ścieków, • Modernizacja stacji uzdatniania wody w

	Pamięcinie, Laskach i Ługach Górzyczych, <ul style="list-style-type: none"> • Wymiana sieci wodociągowej w całej gminie
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej -SAPARD, ISPA • NFOŚiGW BOŚ

Karta IV.2.

Cel główny	Środowisko naturalne w zgodzie z człowiekiem
Cel operacyjny	Racjonalna gospodarka odpadami stałymi
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zamierzeń do stworzenia centralnego zakładu utylizacji odpadów, • Likwidacja dzikich wysypisk • Rekultywacja istniejącego wysypiska odpadów stałych w Górzycy
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Działania w CZG 12 celem stworzenia dobrze działającego programu gospodarki odpadami, • Rekultywacja wysypiska śmieci w Górzycy
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązany problem gospodarki odpadami, • Poprawa estetyki krajobrazu lokalnego • Zdrowsze środowisko naturalne, • Podniesienie walorów turystycznych gminy
Podmioty uczestniczące	Władze gminy, Władze Powiatowe, Władze i organizacje Rządowe,
Powiązania z innymi celami	Powiązanie z przedsięwzięciami zmierzającymi do ochrony środowiska, wdrażającymi normy unijne, mającymi za zadanie podniesienie atrakcyjności gmin
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa Zakładu Utylizacji przy współpracy z CZG12 • Rekultywacja wysypiska śmieci w Górzycy, • Likwidacja dzikich wysypisk.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej (SAPARD) • NFOŚiGW • BOŚ

Karta IV.3.

Cel główny	Środowisko Naturalne w zgodzie z człowiekiem
Cel operacyjny	Poszerzenie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Objęcie ochroną terenów o wysokich walorach przyrodniczo krajobrazowych, • Promocja terenów unikalnych i znikomych w skali kraju i nie tylko
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie obszaru ochronnego muraw kserotermicznych, • Współpraca z Parkiem Krajobrazowym „Ujścia Warty” • Kontynuacja działań zmierzających do utworzenia Parku Narodowego
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Czyste i piękne środowisko naturalne • Ochrona gatunków zagrożonych • Promocja gminy pod względem walorów przyrodniczych
Podmioty uczestniczące	Władze Gminne, Władze powiatowe, FOŚiGW, NFOŚiGW,
Powiązania z innymi celami	Z celami mającymi na uwadze zachowanie piękna i ochrony przyrody ojczystej
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie terenu ochronnego muraw kserotermicznych • Utworzenie Parku Narodowego • Promocja walorów przyrodniczych jako atrakcja gminy
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej – SAPATD • NFOŚiGW • BOŚ

Karta V.1.

Cel główny	Szkolnictwo, sport, kultura i turystyka dobrem społecznym gminy
Cel operacyjny	Promocja kultury i tradycji gminnych poza jej granicami
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Ukazanie kultury i tradycji gminy poza jej granicami
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Imprezy mające na celu promocję gminy, • Udział w festiwalach i zgrupowaniach orkiestr i zespołów ludowych, • Udział w targach
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja gminy na zewnątrz, • Wciągnięcie i zaangażowanie młodzieży i dzieci
Podmioty uczestniczące	Władze gminy, Władze powiatowe
Powiązania z innymi celami	Z celami promującymi gminę
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w targach, • Stworzenie folderu o gminie, • Udział w konkursach i festiwalach folklorystycznych • Zaangażowanie młodzieży i dzieci do szerzenia tradycji
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej • Euroregiony

Tab. V.2

Cel główny	Szkolnictwo, sport, kultura i turystyka dobrem społecznym gminy
Cel operacyjny	Dostosowanie szkolnictwa do potrzeb europejskich i zainteresowań dzieci i młodzieży
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa wyposażenia klas • Stworzenie szkoły przyjaznej dziecku
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków nauczania w szkołach, • Remont poszycia dachowego i stolarki okiennej • Udział dzieci i młodzieży w olimpiadach szkolnych • Stworzenie zajęć pozalekcyjnych o szerokim wachlarzu wyboru
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcenie dzieci i młodzieży do nauki • Podniesienie wiedzy uczniów • Zwiększenie zainteresowania młodzieży nauką
Podmioty uczestniczące	Władze gminy, Władze powiatowe, Kuratorium Oświaty
Powiązania z innymi celami	Z celami mającymi za zadanie podniesienie stopnia edukacji
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Udziały w Olimpiadach • Remont poszycia dachowego i wymiana stolarki okiennej • Doposażenie klas w niezbędny sprzęt służący do edukacji • Zaangażowanie młodzieży i dzieci do poszerzania swoich poglądów i wiedzy
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej • Euroregiony • Inne dostępne środki na te cele

Tab. V.3.

Cel główny	Szkolnictwo, sport, kultura i turystyka dobrem społecznym gminy
Cel operacyjny	Rozbudowa i doposażenie gimnazjum
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa gimnazjum • Poprawa warunków nauczania • Doposażenie klas • Podniesienie wymogów na nauczycieli gimnazjum
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Program stworzenia nowoczesnego gimnazjum • Stworzenie godnych warunków do nauki
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie gimnazjum o odpowiednim standardzie • Zainteresowanie gimnazjum wśród dzieci z poza terenu gminy
Podmioty uczestniczące	Władze gminy, Władze powiatowe
Powiązania z innymi celami	Z celami podnoszącymi stopień edukacji
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa gimnazjum • Stworzenie odpowiedniej infrastruktury do gimnazjum jak ; kort tenisowy, bieżnia, boisko do gry,
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej • Euroregiony • Inne dostępne środki na te cele

Tab. V. 4.

Cel główny	Szkolnictwo, sport, kultura i turystyka dobrem społecznym gminy
Cel operacyjny	Wspieranie istniejących klubów i dyscyplin sportowych
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie istniejących klubów sportowych • Zakładanie SKS • Szerzenie sportu amatorskiego
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Sponsorowanie klubu sportowego ODRA • Organizowanie imprez sportowo – turystycznych
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie istniejącego sporu • Promocja gminy na zewnątrz, • Wciągnięcie i zaangażowanie młodzieży i dzieci
Podmioty uczestniczące	Władze gminy, Władze powiatowe
Powiązania z innymi celami	Z celami promującymi gminę
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nowych obiektów do sportów amatorskich: mini pola do gry w kosza, stoły tenisowe, wiejskie boiska sportowe • Zaangażowanie młodzieży i dzieci do szerzenia tradycji
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej • Euroregiony

Tab. V.5.

Cel główny	Szkolnictwo, sport, kultura i turystyka dobrem społecznym gminy
Cel operacyjny	Rozwój i promocja turystyki w szczególności szlakami rowerowymi
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nowych ścieżek rowerowych, • Modernizacja i usprawnianie już istniejących ścieżek rowerowych • wydawnictwa przewodników promocyjno turystycznych
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • budowa nowych szlaków rowerowych z ich oznaczeniem i naniesieniem do przewodników, • modernizacja nawierzchni i oznaczeń istniejących szlaków, • publikowanie informacji o istniejącym zapleczu turystycznym, szlakach rowerowych, ciekawych miejscach wspólnie z innymi gminami i wydawanie własnych informatorów.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie ruchu turystycznego, • Promocja gminy na zewnątrz, • Wzrost opłacalności istniejącej bazy gastronomiczno – noclegowej, • Powstanie nowych miejsc pracy • Wciągnięcie i zaangażowanie młodzieży i dzieci
Podmioty uczestniczące	Władze gminy, Władze powiatowe, Związki Międzygminne
Powiązania z innymi celami	Z celami promującymi gminę
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nowych ścieżek, • Modernizacja istniejących, • Udział w targach, • Stworzenie folderu o gminie,
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet państwa • Budżet wojewody • Budżet gminny • Fundusze Unii Europejskiej (SAPART)

WAŻNE TELEFONY

- 759 12 11 – URZĄD GMINY w GÓRZYCY,
  - 759 12 23 - POSTERUNEK POLICJI w GÓRZYCY,
  - 759 12 96 - OŚRODEK ZDROWIA w GÓRZYCY,
  - 759 12 04 – OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA w GÓRZYCY,
  - 759 15 27 – OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w GÓRZYCY,
  - 759 12 12 – GOSPODARCZY BANK WIELKOPOLSKI w GÓRZYCY,
  - 759 12 73 – SZKOŁA PODSTAWOWA w GÓRZYCY,
  - 759 12 50 – POCZTA POLSKA URZĄD POCZTOWY w GÓRZYCY,
  - 759 12 43 - LECZNICA ZWIERZĄT w GÓRZYCY,
  - 759 14 00 – STACJA PALIW w GÓRZYCY,
  - 759 12 40 - SZKOŁA PODSTAWOWA w ŻABICACH,
  - 759 12 79 - SZKOŁA PODSTAWOWA w CZARNOWIE,
  - 759 12 84 – OSRODEK ZDROWIA w CZARNOWIE,
  - 759 12 85 – POCZTA POLSKA URZĄD POCZTOWY
w CZARNOWIE,
  - 759 32 10 – SZKOŁA PODSTAWOWA w PAMIĘCINIE.
-
- 997 – POWIATOWA KOMENDA POLICJI w SŁUBICACH
  - 998 – POWIATOWA STRAŻ POŻARNA w SŁUBICACH,
  - 999 – POGOTOWIE RATUNKOWE w SŁUBICACH,
  - 758 05 95 – STAROSTWO POWIATOWE w SŁUBICACH.
-
- (095) 721 56 00 – LUBUSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w GORZOWIE,
  - (068) 320 20 37 – URZĄD MARSZAŁKOWSKI w ZIELONEJ GÓRZE,

WAŻNIEJSZE ADRESY:

URZĄD GMINY w GÓRZYCY

Ul. 1 Maja 1

69-113 Górzycyca

- Wójt mgr Tomasz Kowalczyk

STAROSTWO POWIATOWE

UL. Piłsudskiego 13

69-100 Słubice

- Starosta Edward Chiliński

LUBUSKI URZĄD WOJEWÓDZKI

UL. Jagiellończyka 8

66-434 Gorzów

URZĄD MARSZAŁKOWSKI

UL. Podgórna 7

65-057 Zielona Góra

- Marszałek Woj. Andrzej Bocheński

WAŻNIEJSZE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI EKOLOGICZNYCH

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa, tel. (022) 49-00-80
- Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, ul. Zielna 37, 00-108 Warszawa, tel. (022) 62-95-937,
- Fundacja EkoFundusz, ul. Belwederska 18a, 00-762 Warszawa, tel. (022) 40-09-01, 40-09-50,
- Bank Ochrony Środowiska, ul. Storrady 1, 71-602 Szczecin, tel. (091) 43-43-323,
- Budżet Wojewody, ul. Jagiellończyka 8, Gorzów Wlkp., tel. (095) 721 56 00,
- Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, Reymonta 12A, 01-842 Warszawa, tel. (022) 66-37-501, 63-98-763,
- Fundacja Wspomagająca Zaopatrzenie Wsi w Wodę, Skwer Kard. S. Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa, tel. (022) 38-46-83, 38-67-12,
- Projekt UMBRELLA, ul. Krucza 38/42, 00-926 Warszawa, tel. (022) 628-36-24,
- Fundusz Unii Europejskiej ISPA, Departament Polityki Ekologicznej i Integracji Europejskiej, Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa, tel. (022) 825 19 06,
- BIG BANK Spółka akcyjna, ul. Kos. Gdyńskich 44, 66400 Gorzów Wlkp. tel. (095) 735 24 72 – kredyty preferencyjne,

Osoby, z których wiadomości i doświadczeń korzystano przy powyższym opracowaniu:

1. mgr Tomasz Kowalczyk - Wójt Gminy Górzycy,
2. inż. Helena Adamkiewicz - Inspektor ds. gospodarki gruntami
3. Janina Dziemidowicz – Skarbnik Gminy,
4. Irena Szaniawska – Księgowa
5. Kazimierz Boguszewicz – Podinspektor ds. budownictwa i inwestycji,
6. Zdzisław Walczyński – Podinspektor ds. ochrony środowiska,
7. Teresa Belczącka – były Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
8. Edyta Danicka – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
9. Anita Podgórska – Kierownik ds. kultury,
10. Grażyna Markowska – Podinspektor ds. samorządowych,
11. Krystyna Nowakowska - Kierownik USC,
12. Grażyna Andrys - Dyrektor ZAS w Górzycy,
13. Alina Bednarczyk - Kierownik Samorządowego Przedszkola w Górzycy,
14. Janowi Radkiewiczowi - Kronikarzowi i Radnemu Gminy Górzycy,

**ZA OKAZANĄ POMOC I ZROZUMIENIE SERDECZNIE
DZIĘKUJĘ.**

Literatura:

1. „Stan czystości jezior województwa Gorzowskiego w latach 1993-97” - PIOŚ- WIOŚ w Gorzowie Wlkp., Biblioteka Monitoringu Środowiska Gorzów Wlkp. 1998,
2. „Raport o stanie środowiska w województwie Gorzowskim w 1994 roku” - PIOŚ- WIOŚ w Gorzowie Wlkp., Biblioteka Monitoringu Środowiska Gorzów Wlkp. 1995,
3. „Raport o stanie środowiska w województwie Gorzowskim w 1995-96 roku” - PIOŚ- WIOŚ w Gorzowie Wlkp., Biblioteka Monitoringu Środowiska Gorzów Wlkp. 1997,
4. "Studia Paradyskie" - dr Bolesław Dratwa,
5. „Studia rozwoju województwa gorzowskiego,”
6. „Koncepcja korytarzy ekologicznych w województwie gorzowskim”
7. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Górzycy”,
8. „Przekształcenia obszarów wiejskich makroregionu Południowo – Zachodniego” – prof. dr hab. Zofia Więckowicz – Wrocław 1999,
9. „Przeobrażenia społeczno-ekonomiczne obszarów wiejskich pogranicza zachodniego” – PAN Warszawa 1996,
10. „Polityka regionalna w rozwoju obszarów wiejskich” – SGGW Warszawa 1995,
11. „Ostoje przyrody” – dr Andrzej Jermaczek, Robert Stańko, LKP Świebodzin 1999,
12. „Strategia Rozwoju przestrzennego gminy Górzycy” Biuro Planowania Przestrzennego Sp.z o.o. w Gorzowie Wlkp. 1997.